

www.agravista.md CEL MAI COMPLET PORTAL AGRICOL DIN MOLDOVA

CITITI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**COMITETUL DE SUPRAVECHERE
A PROGRAMULUI ENPARD MOLDOVA
S-A ÎNTRUNIT ÎNTR-O ȘEDINȚĂ**

4

**ATENȚIE! PESCUITUL, DECLARAT
ILEGAL PENTRU O PERIOADĂ
ÎNDELUNGATĂ**

5

**DE CE RENUNȚĂ FERMIERII ROMÂNI
SĂ MAI CULTIVE BIO**

10

**ÎN SPITALE VOR FI DESCHISE
SECȚII DE URGENȚĂ**

12

**FONDUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ
MOLDOVA LĂRGEȘTE OPORTUNITĂȚILE
DE DEZVOLTARE
ÎN SECTORUL AGRICOL**

15

PERSPECTIVELE DE DEZVOLTARE A PRODUCȚIEI DE CIREȘE PENTRU EXPORT, DISCUTATE LA CONFERINȚA PRODUCĂTORILOR DE CIREȘE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Miercuri, 29 martie, pomicultorii care cultivă cireșe și cei care abia își propun să planteze livezi de cireș, s-au întrunit la Chișinău, în cadrul unui eveniment inedit, desfășurat chiar la început de sezon agricol - CONFERINȚA PRODUCĂTORILOR DE CIREȘE DIN REPUBLICA MOLDOVA.

Sectorul de producere a cireșelor este unul dintre cele mai promițătoare sectoare de producere a fructelor, care

înregistrează în ultimii ani o creștere continuă a suprafețelor de livezi și a volumului de cireșe exportate, constată experții, iar producătorii agricoli sunt din an în an tot mai interesați de această cultură. Mai mult, oportunitățile de export a cireșelor atât pe piețele tradiționale, cât și pe cele mai puțin explorate, îi încurajează să înființeze noi livezi, să cunoască noi tehnologii de cultivare și păstrare, dar și să se familiarizeze cu noi strategii de marketing

pentru a obține un profit real din vânzarea și exportul cireșelor moldovenești.

Peste 70 de producători de cireșe din toate regiunile țării, participanții la eveniment, au discutat despre provocările pe care le întâmpină, despre perspectivele de dezvoltare a sectorului, despre posibilitatea de creștere a competitivității cireșelor produse în Republica Moldova pe piețele de export. Experții care au vorbit în fața fermierilor au prezen-

tat studii de piață, analize și concluzii, iar invitatul special la Conferință a fost Lynn Long, unul dintre cei mai renumiți experți SUA în producerea cireșelor.

Evenimentul a fost organizat de Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova în parteneriat cu Asociația Producătorilor și Exportatorilor de fructe Moldova-Fruct și Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform,

Despre provocările cu care se confruntă producătorii de cireșe, despre perspectivele de dezvoltare a sectorului în actualele condiții economice, dar și ce sfaturi le-au dat experții pomicultorilor aflați în PAG. 8-9

SERVICIUL FITOSANITAR ATENȚIONEAZĂ AGRICULTORII

În decursul primelor două decade a lunii martie pe teritoriul republicii s-a semnalat vreme deosebit de caldă și cu precipitații. Temperatura medie a aerului a constituit +6,2...+8,0°C, iar temperatura maximă a aerului a urcat până la +19°C.

În aceste condiții climatice a continuat ieșirea din hibernare și dezvoltarea ulterioară a majorității speciilor nocive de dăunători și boli. La moment pe câmpurile de păioase de toamnă și rapiță, precum și câmpurile destinate semănatului cu culturi prășitoare se remarcă ecluzarea și hrănirea larvelor buhei de sol a grâului, ridicarea la suprafață a sârmărilor. Prin urmare, înainte de a semăna aceste culturi, precum și culturile legumicole din răsad și semințe, cartoful, materialul semincer trebuie tratat atât cu fungicide împotriva bolilor, cât și cu insecticide, împotriva dăunătorilor de sol, care apar și dăunează în perioada răsării plantelor.

La păioasele de toamnă în majoritatea raioane-

lor se semnalează hrănirea în masă a larvelor gândacului ghebos, cu densitatea în unele focare peste pragul economic de dăunare (peste 2,0 ex/m²), care vor dăuna până la finele lunii aprilie și împotriva cărora trebuie continuate tratamentele. Pe unele suprafețe continuă dezvoltarea putregaiului rădăcinii, infectarea de făinare, la orzul de toamnă s-a semnalat manifestarea simptomelor de păta-re brună a frunzelor.

La semănăturile de rapiță de toamnă se semnalează popularea în masă de gărgărițele tulpinilor. Împotriva acestora, la depistarea numărului peste PED (peste 4,0 ex/m²), se vor efectua tratamente de corecție, cu produse de uz fitosanitar, omologate la cultură. La moment, în unele livezi se semnalează popularea în masă a pomilor cu gărgărițe, în special gărgărița florilor. După o perioadă succintă de hrănire va începe depunerea ouălor în mugurii floralii.

De aceea, în faza „conul verde” împotriva gărgărițelor, precum și în focarele populate de păduchele din San Jose, se vor efectua tratamente chimice cu unul din insecticidele omologate la cultură, conform Registrului de Stat. Aceste tratamente vor fi efective și împotriva larvelor molilor livezilor, păduchi.

Totodată, în livezi se află o cantitate mare de agenți patogeni ai rapănului, făinării, flostictozei, bacteriozei, citosporozei. În scop profilactic primul tratament în livezile de măr, păr și gutui se va efectua în faza „conul verde”, utilizând unul din fungicidele cu bază de cupru.

În livezile sâmburoase se menține o cantitate mare de agenți patogeni ai moniliozei, clasterosporiozei, cocomicozei, la piersic beșicarea frunzelor, împotriva cărora nu trebuie ratate tratamentele cu fungicide până la dezmugurire.

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară → 16**

EDITORIAL

DESPRE INFORMAȚIE
ȘI OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTAREStela VDOVÎ
Redactor-șef

În momentul în care pregăteam acest număr de ziar, mi-am dat seama că va fi unul deosebit. Deosebit prin faptul că vine în casele Dumneavoastră, stimați cititori, cu multă informație despre oportunități, șanse și posibilități.

Recent am avut ocazia să stau de vorbă cu câțiva tineri studenți. Băieți cu acces la informație, ba, aș spune eu, mult mai informați decât mine chiar (în unele domenii). Au la îndemână internet, TV, radio, etc. - într-un cuvânt, consumatori de știri, noutăți și informație. După cum Vă spuneam, am discutat multe și mărunte. Globalizați până în creștetul capului și capabili să gândească logic și matur. Am descoperit, însă, că știu acești tineri despre agricultură exact atât cât au nevoie pentru a deosebi varza de castravete în farfuria de salată. Nu fac uz, în niciun caz de sarcasm și nici urmă de ironie. Chiar am descoperit că ei nu au nevoie să cunoască despre grijile de primăvară ale agricultorilor și nici despre cele de toamnă - asta este viața lor, asta este alegerea lor.

Din fericire, profesia de jurnalist îmi oferă posibilitatea de a discuta, de a face cunoștință cu mulți oameni diferiți.

Chiar săptămâna trecută, aflându-mă la un seminar, organizat de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform în unul dintre raioanele țării, am urmărit doi tineri, care, pentru că au ajuns puțin mai târziu la acea instruire, se așezaseră tocmai în spate. I-am urmărit cu mare interes cum, cu mâinile crăpate de muncă făceau

notițe, înregistrau tot cuvîntelul pe care îl spunea expertul. Mai puneau și întrebări, precizau unele informații, iar la sfârșit au rămas să mai discute cu instructorul de la seminar încă mult timp.

Știți care este cuvîntul cheie în această comparație între tinerii pe care i-am cunoscut? INFORMAȚIE. Căile de acces la informația dorită, necesitatea de informație proaspătă, modul de a însuși informația veridică, utilitatea informației oferite, punerea în aplicare a informației auzite.

Cert este că unii oameni, având acces la tot felul de informație, nu au nevoie de ea. Alții, având mare necesitate, nu au nici acces, nici nu știu unde s-o caute (așa, un fel de paradox).

Și aici a venit momentul să explic de ce consider eu că acest număr de ziar ar fi unul deosebit.

Așa s-a întâmplat că în ultimele două săptămâni informația despre oportunitățile de finanțare și dezvoltare a sectorului agricol m-a pândit de peste tot. Mi-am făcut griji ca nu cumva să-mi scape ceva din vedere, nu cumva să nu reușesc aduc cititorilor noștri grăunțele prețioase de informație de care au nevoie.

Găsiți în paginile acestui număr de ziar și articolul despre posibilitățile de creditare și granturile oferite în cadrul Programului Rural de Reziliență Economico-climatică Incluzivă (IFAD VI), despre cel de-al 6-lea apel al Programului de granturi post - investiționale în cadrul Proiectului Băncii Mondiale "Agricultura Competitivă în Moldova" (MAC-P), despre continuarea unuia dintre cele mai de succes programe naționale, susținute de Guvernul Republicii Moldova, "PARE 1+1", despre primul eveniment de proporții al proiectului USAID, recent lansat, "Agricultura Performantă în Moldova (APM)", despre o categorie suplimentară de mașini agricole, oferite prin intermediul Programului de Vânzări în Rate 2KR pentru susținerea Agriculturii Performante Irigate și multă altă informație utilă despre oportunități de dezvoltare a sectorului agricol.

Mi-aș dori mult ca anume acest număr de ziar să nimerească și în mâinile acelor doi tineri de la seminarul despre care vă povesteam mai sus. Ei, sigur, au nevoie să cunoască, ei, sigur, ar ști ce să facă mai departe cu toată această informație. Astfel, dacă îi întâlniți cumva, să le transmiteți ziarul.

Cine este informat... știți voi mai departe proverbul... este înarmat!

PROGRAM DE GRANTURI
PENTRU AGRICULTORI!

PRODUCĂTORII POT PRIMI PÂNĂ LA 20.000

Proiectul Băncii Mondiale "Agricultura Competitivă în Moldova" (MAC-P) de comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Mediului lansează cel de-al 6-lea apel al Programului de granturi post - investiționale "MANAGEMENTUL DURABIL AL TERENURILOR".

al terenurilor, asigurând menținerea sănătății și productivității solului.

Grantul post - investițional va rambursa 50% din valoare investiției eligibile, cu un plafon de 20 000 dolari SUA per producător agricol.

Conform prevederilor Programului, își vor putea rambursa investiția fermierii care, începând cu 1 noiembrie 2016, au procurat utilaje/mașini agricole noi, anul producerii cărora începe cu 2015 și au aplicat, după data de 1 noiembrie 2016, practici de management

durabil al terenurilor, precum tehnologii No-till și Strip-till, fâșii vegetative de filtrare, cultivare pe contur, management integrat al dăunătorilor, perdele forestiere de protecție, măsuri agro-forestiere, măsuri hidrotehnice, sisteme de captare a apei de ploaie, ș.a.

Programul de granturi post - investiționale destinate MDT presupune consultanță gratuită oferită tuturor producătorilor agricoli interesați

Dosarele de aplicare pot fi depuse la oficiile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) până pe 28.04.2017. Pentru informații suplimentare accesați www.aipa.gov.md sau www.capmu.md.

Granturile
MAC-P ≠ Subvenții!

Sunt invitați să participe la Programul de granturi: producătorii agricoli din întreaga republică, cu excepția celor din orașele Chișinău și Bălți, care aplică practici și tehnologii de management durabil

GRAȚIE SUPORTULUI USAID, LA TELENEȘTI
VA FI CONSTRUITĂ O STAȚIE DE EPURARE

Grație suportului oferit de Agenția SUA pentru Dezvoltare (USAID), la Teleneshi va fi construită o stație de epurare și va fi dezvoltat sistemul de canalizare.

Surse din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Centru au relatat pentru INFOTAG că reprezentanții USAID au vizitat șantierul din Teleneshi, unde au reînceput lucrările de construcție, care au fost sistate pe perioada rece a anului. Ulterior, în cadrul întrunirii experților internaționali și locali, a fost discutat graficul de execuție a lucrărilor de construcție a stației.

Până în prezent au fost deja construite circa 15 km de rețea de canalizare în Teleneshi și într-o localitate din apropiere și au fost construite două stații de pompă. Pentru construcția stației de epurare, cu o

capacitate de 700 metri cubi pe zi, se prevede cofinanțare din partea USAID în valoare de \$498, 9 mii.

Proiectul de aprovizionare cu apă și sanitație a orașului Teleneshi are un buget de 27,5 mil. lei (\$1,4 mil.), dintre care peste 75% sânt alocați din Fondul Național de Dezvoltare Regională.

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform

Bd. Ștefan cel Mare 123V

MD - 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației AGROinform:

Canemir (273) 2 28 53
Drochia (252) 2 70 32
Edineț (246) 2 43 84
Fălești (259) 2 29 51
Glodeni (249) 2 40 69
Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57
Orhei (235) 2 49 55
Peresecina (235) 47 2 67
Râșcani (256) 2 45 84
Ungheni (236) 2 34 55
Cahul (299) 2 14 13

AGROmedia
inform

Redactor-șef: Stela VDOVÎ

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 187

Tiraj: 3500

DIN NOU DESPRE MODIFICĂRILE
LA COMERȚUL INTERIOR

Conducerea Ministerului Economiei a discutat cu reprezentanții rețelelor mari de magazine din țară proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative în domeniul comerțului interior la compartimentul relațiilor furnizor - comerciant, elaborate anterior în colaborare cu operatorii lanțului alimentar din țară (producătorii de mărfuri alimentare și comercianții acestora).

Potrivit viceprim-ministrului, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, consultările cu operatorii lanțului alimentar din țară

au drept scop identificarea unui echilibru de interese economice și a unui mecanism viabil de aplicare a legii, care să fie agreat de toți actorii implicați în acest proces.

Discuțiile s-au axat în special pe problemele legate

de costul de achiziții, plafonarea reducerilor comerciale, cota de comercializare a produselor autohtone, etc. În cadrul unui schimb de opinii, agenții economici au venit cu un șir de amendamente la propunerile stipulate anterior în proiectul

legii, solicitând continuarea dialogului pentru identificarea unor poziții comune a tuturor operatorilor lanțului alimentar. În context, participanții la discuții au convenit asupra realizării unui studiu privind formarea prețului la mărfurile expuse în rețelele de magazine, metodologiei de formare a acestora și impactul lor asupra consumatorului final. Ministrul Economiei a menționat că o întreprindere similară va fi organizată săptămâna viitoare cu asociațiile patronale ale producătorilor, pentru a identifica poziția lor vizavi de modificările propuse.

ÎMBUNĂTĂȚIREA STANDARDELOR DE VIAȚĂ ÎN ZONELE RURALE

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în parteneriat cu Misiunea Înaltilor Consilieri UE, au organizat, astăzi, 17 martie 2017, masa rotundă cu genericul „Îmbunătățirea condițiilor de muncă și a standardelor de viață în zonele rurale din Moldova, abordată în cadrul mesei rotunde. Dezvoltarea rurală – perspective”, care a întrunit peste 80 participanți naționali și internaționali, reprezentanți ai administrației publice, mediului academic, dar și asociațiilor de producători agricoli.

În mesajul său de salut, viceministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Iurie Ușurelu, a menționat că agricultorii au diverse posibilități de a obține finanțare pentru a pune în aplicare proiectele de dezvoltare în zonele rurale, pentru a le face cu adevărat înfloritoare,

exprimând, în acest sens, gratitudinea pentru suportul oferit.

La rândul ei, Iva Stamenova, manager proiecte în domeniul agriculturii din cadrul Delegației Uniunii Europene la Chișinău, a subliniat că politica de dezvoltare rurală este una foarte complexă, având tangențe cu mai multe domenii, iar UE acordă suport în acest

sens atât prin intermediul fondurilor ENPARD, cât și consiliere strategică prin intermediul Misiunii Înaltilor Consilieri.

La rândul ei, Snezhana Blagoeva, Înalt Consilier UE în domeniul dezvoltării rurale și agriculturii, a subliniat importanța elaborării politicilor de dezvoltare rurală, pentru a putea pe deplin profita de potențialul

acestora: „Actualmente, zonele rurale se confruntă cu constrângeri mai mari decât cele urbane, totodată, acestea au un potențial enorm în materie de resurse naturale, patrimoniu cultural și oportunități de afaceri, care urmează să fie valorificate.”

De asemenea, au dat curs invitației de a participa în cadrul mesei rotunde, directorul Serviciului Na-

țional de Consultanță în Agricultură, IDIS Viitorul, precum și alți specialiști din Bulgaria. Aceștia și-au împărtășit experiențele/analizele privind condițiile de muncă și a standardelor de viață în zonele rurale atât în Republica Moldova, cât și peste hotare.

Discuțiile mesei rotunde s-au axat pe subiecte precum politica Uniunii

Europene de dezvoltare rurală și importanța pentru dezvoltarea zonelor rurale și agriculturii, prioritățile-cheie ale programului de dezvoltare a zonelor rurale, experiența statelor membre UE în implementarea politicii de dezvoltare rurală, parametrii economici pentru dezvoltarea zonelor rurale și agriculturii în Moldova ș.a.

UE VA SUSȚINE ÎN CONTINUARE PROGRAMUL PARE 1+1 ÎN R. MOLDOVA

„PARE 1+1” este unul din cele mai de succes programe naționale, susținute de Guvernul Republicii Moldova, și constituie cea mai bună platformă de cooperare dintre autorități și mediul de afaceri. Declarația a fost făcută astăzi de viceprim-ministrul, Octavian Calmîc, ministru al Economiei, în cadrul Conferinței Naționale a programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1” cu genericul „Remitențele – sursa de amplificare economică a regiunilor”.

Vicepremierul Octavian Calmîc a accentuat că autoritățile vor susține în continuare realizarea Programului „PARE 1+1”, deoarece pe lângă faptul că are o componentă foarte puternică de instruire a antreprenorilor privind dezvoltarea unei afaceri, acesta contribuie la dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în mediul rural, la dezvoltarea satelor din diferite regiuni ale țării. „Mai mult, din punct de vedere economic programul a demonstrat eficiența sa atât prin numărul mare de

întreprinderi deschise, cât și prin faptul că la fiecare leu investit de stat au fost atrase investiții de 3-4 lei”, a menționat ministrul Economiei.

La rândul său, Pirkka Tapiola, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a declarat că UE este impresionată de rezultatele obținute de țara noastră în procesul de implementare a Progra-

mică a Republicii Moldova în viitor”, a subliniat oficialul european.

Potrivit lui Philip Santens, managerul proiectului UE „Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA”, în rezultatul unei evaluări interne, a fost constatat că în cei 7 ani de implementare a Programului „PARE 1+1”, au fost acordate 927 de granturi, create circa 3000 locuri noi de muncă și

și Mijlocii (ODIMM), care implementează Programul „PARE 1+1” în Republica Moldova, a specificat că pe parcursul celor 7 ani de realizare a acestuia, investițiile în economia națională au depășit 540 milioane de lei, dintre care peste 60 la sută fiind remitențele migranților, iar Suma granturilor transferate în cadrul Programului fiind de circa 145 milioane de lei.

Programul PARE 1+1 are drept scop mobilizarea resurselor umane și financiare ale lucrătorilor emigranți moldoveni în dezvoltarea economică durabilă a Republicii Moldova prin stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și

mijlocii de către lucrătorii migranți și beneficiarii de remitențe. Programul activează în baza regulii „1+1”, astfel încât fiecare leu investit din remitențe va fi suplinit cu un leu în forma de grant din cadrul Programului. Beneficiarii de granturi pot fi lucrători emigranți, cetățeni ai Republicii Moldova și beneficiari de remitențe, rude de gradul I.

mului „PARE 1+1”, Uniunea Europeană fiind ferm determinată de a susține în continuare acest proiect pe toate dimensiunile. „Republica Moldova a utilizat posibilitățile Programului „PARE 1+1” foarte inteligent, aducând în țară nu doar noi tehnologii, dar și abordări în dezvoltarea mediului de afaceri. Consider că acest program este un model de dezvoltare econo-

reinvestite în afaceri 8 milioane de euro. „Experiența Republicii Moldova este studiată de alte state, care au mulți cetățeni imigranți. Un exemplu, este Serbia, care foarte intens studiază experiența moldovenească pentru a realiza un asemenea proiect în țara sa”, a specificat Santens.

Iulia Iabanji, directorul Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici

VIZITĂ DE INFORMARE ÎN CADRUL PROIECTULUI TWINNING AIPA

Experții proiectului Twinning „Consolidarea capacităților și competențelor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din Moldova în vederea administrării măsurilor de sprijin în domeniul Dezvoltării Rurale conform normelor și standardelor UE”, s-au aflat, la data de 28.03.17 într-o vizită de informare la Oficiul Teritorial Orhei AIPA.

Vizita a fost organizată cu scopul de a informa reprezentanții proiectului Twinning: Consilierul Rezydent de Twinning și Liderii de proiect, privind procesul de recepționare a cererilor într-un oficiu teritorial și procesul de inspecții la fața locului. În acest context, au

fost vizitate două proiecte investiționale, un frigider de păstrare a fructelor și sere de producere a răsadului de legume.

Amintim, că proiectul Twinning „Consolidarea capacităților și competențelor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din Moldova în vederea administrării măsurilor de sprijin în domeniul Dezvoltării Rurale conform normelor și standardelor UE”, demarat în cadrul AIPA, în 2017, urmărește dezvoltarea sistemului de subvenționare din R. Moldova și consolidarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, prin familiarizarea colaboratorilor Agenției cu cele mai bune practici UE privind agricultura și dezvoltarea rurală.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE A PROGRAMULUI ENPARD MOLDOVA S-A ÎNTRUNIT ÎNTR-O ȘEDINȚĂ

Vineri, 24 martie 2017 a avut loc ședința Comitetului de Supraveghere a Programului ENPARD Moldova – „Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală”, condusă de Iurie Ușurelu, viceministrul agriculturii. În cadrul acesteia, au participat membrii Comitetului din partea altor instituții, inclusiv AIPA și ANSA, precum și reprezentanții Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova – Marco Gemmer, director-adjunct în Secția Operațiuni și Iva Stamenova, manager proiecte în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și siguranței alimentelor.

La ședință s-a pus în discuție gradul de realizare a condițiilor generale și a condițiilor specifice din Matricea de politici a Programului ENPARD Moldova, inclusiv rezultatele evaluării și moni-

torizării interne a acestora de o echipă de experți.

Potrivit comunicatului de presă al MAIA, există un progres clar în implementarea Strategiei Naționale pentru

Agricultură și Dezvoltare Rurală pentru anii 2014-2020, fiind depuse eforturi considerabile în vederea obținerii rezultatelor, cum ar fi: adoptarea Legii cu privire la subvenționarea producătorilor agricoli, demararea lucrului asupra elaborării programelor sectoriale pentru cele mai importante domenii din agricultură (fructe și legume, miere, carne, lapte și agricultura conservativă se planifică a fi finalizată până la sfârșitul anului 2017), elaborarea proiectului noului Regulament cu privire la subvenționare printr-o procedură transparentă și în baza analizei economice și în cooperare strânsă cu sectorul, crearea a 14 grupuri

de producători agricoli în perioada 2015-2016, acordarea subvențiilor pentru modernizarea a circa 1000 întreprinderi în conformitate cu standardele Uniunii Europene, creșterea suprafețelor irigate cu circa 8360 ha și a suprafețelor cu tehnologii no-till cu circa 40 mii ha în anul 2016 ș.a.

De notat că, Programul ENPARD Moldova a fost lansat în anul 2015 și constituie o prioritate pentru dezvoltarea sectorului agricol și rural. Sprijinul din partea partenerilor europeni pentru implementarea reformelor în sectorul agricol și rural este decisiv.

A FOST DEPISTAT UN SECTOR CLANDESTIN DE CONTRAFACERE A SEMINTELOR DE PORUMB

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare avertizează producătorii agricoli să fie atenți atunci când procură semințe de porumb. Cu atât mai mult, cu cât, recent Comisia, creată în baza unui Ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru a inspecta câmpurile aflate în gestiunea întreprinderilor de stat, subordonate ministerului, a depistat un sector clandestin de contrafacere a semințelor de porumb.

Membrii grupului de lucru au avut sarcina de a verifica lucrările de primăvară în cadrul stațiunilor experimentale „Chetrosu”, „Pașcani” și „Maximovca”. În urma controlului la depozitul central al Întreprinderii de Stat Stațiunea Di-

dactico—Experimentală „Chetrosu”, din satul Todirești, raionul Anenii Noi, care se află în proces de insolabilitate și care gestionează bunurile statului, s-a depistat că producea clandestin semințe de porumb, prin intermediul administratorului autorizat.

Din start, accesul membrilor comisiei a fost restricționat de către angajații stațiunii și numai după intervenția organelor de poliție, grupul de lucru avut acces la control. În rezultatul verificărilor, s-a depistat un sector clandestin de contrafacere a semințelor de porumb, care ulterior erau comercializate în baza mărcii comerciale a Institutului de Fitotehnie „Porumbeni”. Mai mult ca atât, semințele realizate ilicit erau tratate cu produse fitosanitare cu termenul

de valabilitate expirat. S-a mai stabilit că semințele de porumb erau comercializate prin intermediul unui punct comercial situat la altă întreprindere de stat aflată, de asemenea, în proces de insolabilitate și condusă de același administrator autorizat, fapt constatat și documentat de către membrii Comisiei

și Inspectoratului de Poliție Criuleni.

Semințele, expuse spre comercializare în magazinul specializat al Stațiunii Didactico—Experimentale „Chetrosu” (aproximativ două tone), au fost confiscate de poliție, iar organele de urmărire penală urmează să se expună asupra acestui fapt.

REPUBLICA MOLDOVA ȘI BANGLADESH, O ȘANSĂ ÎN PLUS DE A SPORI CONLUCRAREA ÎN SECTORUL AGRICOL

Ambasadorul Bangladesh în Republica Polonă, acreditat prin cumul în Ucraina, Letonia și Republica Moldova a întreprins recent o vizită de curtoazie la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

În cadrul întrevierii, viceministrul Agriculturii, Iurie Ușurelu, și Ambasadorul Bangladeshului în Republica Polonă, Muhammad Mahfuzur Rahman, au discutat posibilitățile de extindere a relațiilor comercial-economice și sporirea contactelor dintre oamenii de afaceri din Republica Moldova și Republica Populară Bangladesh. Oaspetele a manifestat interes privind posibilitatea de export a cărnii de bovine

și ovine, procesate conform rigorilor HALAL ale religiei islamice, precum și a nucilor, semințelor oleaginoase, cerealelor etc. și posibilitatea unor investiții în acest domeniu. În acest scop, viceministrul agriculturii și industriei alimentare a lansat o invitație pentru oamenii de afaceri din Bangladesh de a vizita Republica Moldova cu o misiune de afaceri pentru a stabili relații cu producătorii autohtoni.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică al Moldovei, în perioada 2014-2016, principalele mărfuri exportate în Bangladesh au fost: legumele, merele, perele și gutuii, grâul, semințele de rapiță sau de rapiță sălbatică.

AIPA VERIFICĂ MODUL ÎN CARE SUNT FOLOSITE SUBVENȚIILE

Un grup de lucru format din reprezentanți ai Agenției pentru Intervenții și Plăți în Agricultură și experți lituanieni au efectuat, în data de 23 martie curent, mai multe vizite în teren. Scopul deplasării în teritoriu a fost de a familiariza experții lituanieni cu cazurile depistate de către oficiul teritorial Bălți, în cadrul campaniei post-inspecției, Cele 400 de exploatații agricole, care au fost supuse verificărilor, s-au selectat în mod aleatoriu. Printre întreprinderile vizitate se numără atât producători la care au fost depistate nereguli, cât și producători care au demonstrat istorii de succes.

Prima vizită a vizat investiția realizată de 2 agenți economici: „Zip” SRL și „Prima Invest” SRL, din localitatea Biruința, mun. Bălți, care în anul 2014 au primit subvenții în valoare de cca 9 mil. lei pentru 3 frigider de păstrare a fructelor, cu o capacitate de 1600 tone pentru păstrarea fructelor și legumelor. La momentul inspecției, s-a confirmat faptul că frigiderul nu era utilizat conform destinației. De menționat, dacă frigiderul ar fi fost utilizat cum era prevăzut în planul de afaceri, venitul net

în anul III de activitate trebuia să atingă cifra de 22 mil. lei. Astfel, din motivul nerespectării prevederilor Regulamentului de subvenționare, cazul dat va fi soluționat în instanță întru returnarea subvențiilor statului.

O altă exploatație agricolă, care a fost vizitată, este ferma de vaci din localitatea Elizaveta, mun. Bălți, care în 2014 a primit subvenții în valoare de 190 000

oficiul teritorial Bălți, AIPA au depistat că vacile nu mai erau, iar în cadrul vizitei la fața locului, grupului de lucru nu i s-a asigurat accesul la fermă.

Totodată, au fost vizitate câteva exploatații agricole, la care a fost respectat principiul conformității și continuității de dezvoltare a afacerii, astfel devenind un bun exemplu pentru istorii de succes. În acest

lei pentru 7 vaci de prăsilă. Astfel, pentru nerespectarea cerinței de neînstrăinate a animalelor subvenționate pe o perioadă de minim 3 ani, suma primită de către beneficiari, urmează a fi restituită. În timpul inspecției la fața locului, inspectorii de la

context, a fost vizitată ferma de vaci de prăsilă „Gifis Farm” SRL din localitatea Năvârneț, r-nul Fălești. Ferma deține 180 de vaci, dintre care 100 sunt mulgătoare. Întreprinderea, care asigură condiții optime pentru creșterea vitelor, a fost

subvenționată 3 ani la rând cu circa 2 mil. lei anual pentru achiziționarea animalelor de prăsilă, a tehnicii și utilajelor, iar la moment, aceasta a ajuns un model de fermă performantă.

Un alt exemplu al unei afaceri de succes din agricultură, este „Accesal Grup” SRL, care deține în r-nul Sângerei, localitatea Pepeni, 2500 de ha de teren, dintre care 200 de ha livadă: mere, prune, piersici, ș.a., 60 ha de viță de vie de struguri de masă, restul fiind teren arabil. În scopul păstrării fructelor, în 2015, întreprinderea a fost subvenționată pentru achiziționarea unui frigider cu 6 camere cu o capacitate de 1000 tone. În acest context, fermierul a reconfirmat faptul că datorită suportului statului, prin prisma subvențiilor obținute, afacerile din domeniul agricol au șansa de a se dezvolta spre o agricultură mai competitivă și performantă și care va aduce plus-valoare.

În cadrul vizitei de lucru, directorul AIPA, N. Ciubuc, a discutat cu toți fermierii vizitați despre problemele pe care le întâmpină în procesul de subvenționare și care sunt așteptările acestora pentru viitorul apropiat.

REZULTATELE RECENSĂMÂNTULUI DIN 2014 VOR FI FĂCUTE PUBLICE PE 31 MARTIE

În sfârșit vom afla câți suntem la număr! Biroul Național de Statistică a anunțat că vineri, 31 martie, va prezenta datele Recensământului Populației și al Locuințelor 2014.

Conform programului aprobat de către Comisia Națională pentru evaluarea datelor din Recensământul Populației și Locuințelor - 2014, condusă de premie-

rul Pavel Filip, datele din Recensământ trebuie să fie publicate până la sfârșitul lunii martie 2017. Menționăm că datele nu au fost prezentate timp de aproximativ trei ani și a fost nevoie de mai multe finanțări din bugetul de stat pentru finalizarea rezultatelor. Tergiversarea a determinat conducerea Guvernului Republicii Moldova să solicite demisii ale șefilor BNS.

LA CHIȘINĂU VA FI ORGANIZAT TÂRGUL DE PAȘTI

Primăria municipiului Chișinău informează că în intervalul 11 - 24 aprilie a.c., în capitală va fi organizat Târgul de Paști și Paștele Blajinilor, ediția - 2017. În acest an, Târgul de Paști, un eveniment de tradiție deja în Chișinău, va fi amenajat pe platourile din cele 5 sectoare ale orașului - Buiucani, Botanica, Centru, Ciocana și Râșcani. Vizitatorii târgului vor descoperi produse de patiserie (pască sau cozonaci), dar și produse alimentare sau nealimentare specifice sărbătorilor pascale.

Agenții economici care doresc să participe la Târgul de Paști pot depune cerere la Preturile de sector, anexând următoarele documente:

- Extrasul din Regis-

trul de Stat al persoanelor juridice, eliberat de Camera Înregistrării de Stat;

- Autorizația sanitar-vegetinară de funcționare;
- Certificatul de înregistrare oficială pentru

siguranța alimentelor. Prioritate la eliberarea autorizației de funcționare

de activitate în cadrul târgului vor avea producătorii autohtoni.

ATENȚIE! PESCUITUL, DECLARAT ILEGAL PENTRU O PERIOADĂ ÎNDELUNGATĂ

Începând cu data de 1 aprilie curent și pe parcursul a 70 de zile consecutive, pe teritoriul Republicii Moldova este stabilită perioada de prohibiție în obiectivele acvatice piscicole naturale. Angajații Poliției de Frontieră anunță că își vor amplifica acțiunile de supraveghere și control în zona de frontieră.

Polițiștii de frontieră implicați în activitățile de supraveghere la hotar sunt familiarizați cu perioadele de prohibiție pentru anul 2017, inclusiv instruiți cu ordinea acțiunilor menite să depisteze persoanele în zona de frontieră care încălcă prevederile legislației în domeniul vizat. Pe lângă atribuțiile principale, conferite de lege, polițiștii de frontieră vor participa alături de alte instituții abilitate ale statului la asigurarea protecției fondului piscicol natural, prin prevenirea și combaterea pescuitului ilegal. În acest sens, va fi stabilită modalitatea de cooperare cu structurile teritoriale ale Serviciului Piscicol, privind particularitățile de activitate pentru perioadele de prohibiție, care vor cuprinde:

- ordinea și procedeul schimbului reciproc de date și informații între subdiviziunile de nivel operațional și tactic;
- graficul de organizare al serviciului în comun, la nivel local, în scopul prevenirii și depistării cazurilor de încălcare a legislației;
- modul de informare a populației din sectoarele de

și altor organisme acvatice în bazinele acvatice piscicole naturale din Republica Moldova:

Timp de 70 de zile consecutive, de pe 1 aprilie până la 9 iunie 2017, inclusiv:

- în fluviul Nistru pe sectorul de la satul Naslavcea până la orașul Camenca;

responsabilitate a Poliției de Frontieră cu privire la perioadele de prohibiție. Conform unui ordin emis de Ministerul Mediului sunt precizate următoarele perioade de prohibiție pentru pescuitul sportiv și de amator al tuturor speciilor de pești și pentru dobândirea moluștelor, crustaceelor

- în lacul de acumulare Dubăsari;
- în fluviul Nistru pe sectorul de la barajul Centralei Hidroelectrice Dubăsari până la satul Palanca și brațul Turunciuc
- în obiectivele acvatice piscicole, altele decât cele atribuite pentru activități în domeniul pisciculturii, cu

excepția măsurilor tehnologice piscicole.

Timp de 60 de zile consecutive, de pe 1 aprilie până la 30 mai 2017, inclusiv:

- în râul Prut de la intersecția lui cu frontiera de nord a Republicii Moldova cu Ucraina până la satul Tețcani, raionul Briceni;
- în lacul de acumulare Costești - Stâncă;
- în râul Prut, pe sectorul de la barajul nodului hidro-tehnic Costești - Stâncă până la satul Giurgiulești, raionul Cahul;
- în bălțile Manta și afluenții de stânga râului Prut;
- în lacul de acumulare Cuciurgan, nu se va putea pescui, de pe 25 martie până la 31 mai inclusiv.

În cazul constatării încălcării prevederilor din ordinul de prohibiție la pescuit, polițiștii de frontieră vor acționa în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Anul trecut, în perioada de prohibiție, polițiștii de frontieră au documentat 31 de cazuri în care 69 de persoane au fost prinse la pescuit ilegal în apele de frontieră. De la acestea au fost ridicate 8.650 metri de plasă.

MOLDOVA VA MAJORA IMPORTURILE PRODUSELOR DIN PEȘTE

Moldova intenționează să majoreze volumul importurilor produselor din pește din regiunea Astrahan a Federației Ruse, comunică NOI.md. Potrivit mass-media din Astrahan, acest lucru l-au declarat șeful Guvernului regiunii Astrahan, viceguvernatorul Constantin Markelov și ministrul Agriculturii și Industriei Pescuitului, Alexei Galkin la conferința de presă, axată pe rezultatele vizitei delegației regiunii în Moldova.

derare experiența avansată a cercetătorilor și piscicultorilor din Astrahan în această direcție, ei sînt gata să contribuie la instruirea și perfecționarea calificării specialiștilor moldoveni în domeniul ihtiologiei, pisciculturii, ecologiei și tehnologiei în baza instituțiilor științifice și de învățămînt din Astrahan, precum și a incubatoarelor de pește.

O NOUĂ LEGE VA REGLEMENTA PIAȚA MEDICAMENTELOR DE UZ VETERINAR

În scopul protecției sănătății animale și a sănătății publice din Republica Moldova, Executivul a aprobat proiectul Legii cu privire la medicamentele de uz veterinar.

Documentul vine să asigure piața autohtonă cu medicamente veterinare eficiente și calitative prin reglementarea activității de întreprinzător în ceea ce privește înregistrarea, fabricarea, importul, depozitarea, distribuția și eliberarea produselor medicinale veterinare pe piața Republicii Moldova.

Totodată, în proiect sunt stipulate cerințele privind etichetarea și prospectul medicamentelor veterinare, programul de farmacovigilență, precum și măsurile de supraveghere și sancțiunile aplicate. În acest sens, sunt stabilite atribuțiile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și ale Comisiei medicamentelor veterinare. Implementarea prevederilor proiectului va contribui la ralierea legislației naționale la cea comunitară, astfel fiind lichidate barierele tehnice în comerțul extern.

VINUL A FOST DECLARAT PRODUS ALIMENTAR

Vinul a fost declarat produs alimentar, iar piața de comerț a acestuia va fi liberalizată, fiind permisă și publicitatea produselor vitivinicole. Parlamentarii au votat în primă lectură o inițiativă a deputatului neafiliat Ion Balan.

Autorul proiectului a spus că în ultimii ani populația Republicii Moldova consumă mai mult alcool tare, cu concentrația de peste 40 de grade. Anual se consumă peste 150 de milioane de litri de bere, peste 70 de milioane de litri de băuturi cu concentrație mare de alcool, iar vin se consumă doar 15 milioane de litri. Potrivit deputatului, în majoritatea cazurilor nu este clar din ce materie primă se produc băuturile alcoolice tari. „Ne facem a nu vedea că majoritatea acestor băuturi sunt făcute din spirt amestecat cu apă, adus prin

contrabandă, iar băuturile tari ajung mai ieftine ca vinul și, astfel, dăunăm sănătății cetățenilor. A venit timpul să educăm populația în ceea ce ține de consumul vinurilor naturale din struguri. Aceasta va aduce beneficii pentru sănătatea cetățenilor, dar și va impulsiona afacerile autohtone”, a spus parlamentarul Ion Balan. Membrii Comisiei drepturilor omului au criticat acest proiect de lege spunând că, de fapt, liberalizează piața de alcool și va majora și mai mult volumul de alcool consumat pe cap de locuitor.

OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE ÎN CADRUL PROGRAMULUI RURAL DE REZILIENȚĂ ECONOMIC-CLIMATICĂ INCLUZIVĂ (IFAD VI)

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP-IFAD) au organizat o conferință de presă, în cadrul căreia au fost prezentate Oportunitățile de finanțare oferite în cadrul Programului Rural de Reziliență Economic-climatică Incluzivă (IFAD VI) pe parcursul anului 2017. Oficialii au prezentat mai multe categorii de granturi, inclusiv cele destinate tinerilor antreprenori și au îndemnat antreprenorii din mediul rural să beneficieze de oportunitățile de finanțare oferite de IFAD în Moldova.

PRODUCĂTORII AGRICOLI AU NEVOIE DE INFORMARE

"Suntem în plin sezon agricol de primăvară, când producătorii agricoli au nevoie de surse financiare, de investiții. Ele sunt disponibile, dar, cu regret, informația nu ajunge întotdeauna explicit și rapid la ei", a subliniat Victor ROȘCA, director al Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP-IFAD), venind cu o prezentare generală a obiectivelor Programului Rural de Reziliență Economic-climatică Incluzivă (IFAD VI), structura acestuia, dar și principalele oportunități de finanțare oferite în cadrul programului IFAD VI, printre care granturile pentru investiții care sporesc capacitățile de adaptare a întreprinderilor agricole la schimbările climatice, granturile pentru dezvoltarea infrastructurii publice rurale cu caracter economic, granturile pentru dezvoltarea lanțurilor valorice.

ÎN SUSȚINEREA ADAPTĂRII ÎNTEPRINDERILOR AGRICOLE LA SCHIMBĂRILE CLIMATERICE

Astfel, directorul UCIP-IFAD a oferit explicații detaliate cu privire la una dintre cele mai solicitate componente de granturi, și anume - GRANTURILE PENTRU SPORIREA CAPACITĂȚILOR DE ADAPTARE A ÎNTEPRINDERILOR AGRICOLE LA SCHIMBĂRILE CLIMATERICE, în cadrul căreia sunt oferite:

- granturi pentru procurarea tehnicii agricole în domeniul agriculturii conservative și agriculturii ecologice "Aici vorbim de granturile destinate pentru promovarea și implementarea tehnologiilor conservative, de lucrare minimă a solului, care permite captarea și conservarea umidității în sol, îmbunătățirea fertilității solului. Nu este o declarație, este ceva practic, o oportunitate, pe care o implementăm

de mai mulți ani și este destul de solicitată de producătorii agricoli. Noi acordăm granturi în sumă de maxim 10.000\$ la procurarea tehnicii agricole

speciale pentru aceste tehnologii, cunoscute ca Mini-till, No-till – la procurarea semănturilor, combinelor, combinatoare de prelucrare a solului ș.a. (anul trecut noi am finanțat 34 de granturi pentru procurarea acestei tehnici) pentru perioada următoare mai avem aproximativ 50 de granturi care pot fi valorificate și îndemnăm producătorii agricoli să folosească această oportunitate. Nu este grant doar pentru tehnică. Noi venim și cu asistență. Avem create acum 10 școli de

lia, Argentina" a punctat Victor Roșca.

- granturi pentru plantarea/reabilitarea fâșiilor forestiere "Acum sunt disponibile suficiente surse pentru înființarea și reabilitarea perdelelor sau fâșiilor forestiere – ceea ce constituie, la fel, o măsură de adaptare la schimbările climatice. Cu regret, distrugerea perdelelor forestiere din fostele gospodării corporative mari, a dus la degradarea, eroziunea solului. De aceea, vom susține producătorii agricoli și

inclusiv pentru pășunile amplasate pe pante", a mai explicat Victor Roșca.

- granturi pentru susținerea liderilor din lanțul valoric de colectare, condiționare și comercializare a produselor nelemnoase din fâșii, plantații forestiere "Aici vorbim de două granturi de până la 20.000\$ pentru liderii care cei care organizează colectarea, pomuşoarelor, plantelor medicinale, plantelor aromatice. Mă refer la cei care condiționează

autoritățile publice locale, care au în gestiune aceste perdele forestiere, prin granturi de până la 3.000\$ per ha la înființarea perdelelor forestiere sau plantații forestiere pe terenuri degradate, care sunt libere, nefolosite"

- granturi pentru înființarea/reabilitarea învelișurilor de ierburi "O altă măsură de adaptare la schimbările climatice constă în oferirea de granturi pentru înființarea învelișurilor de iarbă. Este vorba despre învelișurile de iarbă între rândurile plantațiilor multianuale,

și exportă sau comercializează în rețelele de distribuție aceste plante.

INEDIT: GRANT PENTRU CREAREA UNUI LABORATOR DE ANALIZE AGROCHIMICE

În cadrul conferinței de presă a mai fost anunțat și despre lansarea recentă a unui concurs de selectare a unui beneficiar pentru crearea unui laborator specializat unic, care va fi, de fapt o clinică de diagnostică pentru sol, apă și plante, și care va presta servicii pentru producătorii agricoli. Acest laborator, după cum a explicat Victor Roșca, va presta servicii complexe – va veni cu recomandări concrete ale experților, în baza analizelor efectuate – ce măsuri necesită a fi efectuate, ce îngrășăminte trebuie aplicate pentru ca pământul să dea productivitate bună și totodată să fie păstrată fertilitatea solului.

UCIP-IFAD FINANȚEAZĂ PROIECTE DE INFRASTRUCTURĂ

În cadrul unei alte componente de granturi, care este disponibilă sunt oferite GRANTURILE COMPETITIVE PENTRU FINANȚAREA PROIECTELOR DE INFRASTRUCTURĂ. Despre

câmp pentru fermieri, în cadrul cărora instruiem fermierii – ce prezintă această tehnologie. În afară de aceasta, promovăm foarte mult experiența țărilor străine în acest domeniu prin organizarea vizitelor de studiu – în România, Ucraina, Austra-

le, care sunt plasate pe pantă și sunt expuse eroziunii solului. Însămânțarea cu iarbă între rândurile de plantații stopează acest proces negativ și chiar salvează solul. Aceste granturi sunt disponibile pentru întreprinderi, dar și pentru APL-uri, primării,

Programul Rural de Reziliență Economic-Climatică Incluzivă (IFAD-VI) este al șaselea program IFAD finanțat în Republica Moldova, lansat în 2014, care va fi implementat până în anul 2020. Proiectul are un caracter național și este implementat în toate localitățile Republicii Moldova, cu excepția: or. Chișinău, or. Bălți și a Unităților Administrative-Teritoriale din stânga Nistrului.

Bugetul programului IFAD-VI constituie 26,08 mil USD: dintre care Împrumut IFAD: 16,1 mil USD, Grant IFAD: 0,5 mil USD, Grant acordat de Guvernul Regatului Danemarcei: 5,22 mil USD și Grant GEF: 4,26 mil USD.

Obiectivul programului este de a permite antreprenorilor săraci din mediul rural să-și sporească veniturile și să-și consolideze reziliența:

- de a îmbunătăți capacitatea de adaptare a agricultorilor la schimbările climatice
- de a spori accesul populației din mediul rural la credite, prin oferirea produselor financiare adecvate și accesibile
- de a spori productivitatea și competitivitatea, de a majora investițiile, de a îmbunătăți accesul la piață

Pentru informare: În cadrul evenimentului, directorul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD, Victor ROȘCA a anunțat că în luna aprilie RM urmează să semneze următorul acord de finanțare pentru tranșa următoare IFAD VII, iar în luna iunie-iulie, va fi lansat oficial și proiectul IFAD VII, care va avea un buget de aproximativ 24 mil \$, dintre care 5 mil \$ vor constitui granturi destinate exclusiv pentru producătorii agricoli.

oportunitățile oferite în cadrul acesteia, directorul UCIP IFAD a explicat următoarele:

- Acum este anunțat concurs și suntem în așteptare de cereri de finanțare din partea grupurilor de producători, care au produsere comună într-o zonă și au nevoie de infrastructură - segmente de drum de acces către zonele de producere, rețele de aprovizionare cu apă cu lungime de 3-4-5 km de la sursa de apă până la câmp. Noi deja avem finanțate 12 astfel de rețele de aprovizionare cu apă și putem spune că sunt foarte eficiente.

- Dacă vorbim despre infrastructura economică, trebuie să mai menționez că, mai nou, acordăm finanțare pentru crearea piețelor pentru comercializarea produselor agricole. Acestea pot fi piețe intercomunale sau piețe în cadrul unei comune, unde vin producătorii agricoli să-și vândă produsele lor. Am început de la piețe mici și pe viitor vom trece și la piețe mai mari pentru desfacerea acestei producții.

- Avem și granturi pentru liderii lanțului valoric - acei distribuitori de producție sau exportatori de producție, care colectează producția de la producători și o comercializează, o exportă ulterior. Aici avem granturi pentru dezvoltarea infrastructurii post-recoltare de până la 25.000\$ - frigidere, linii de sortare, sisteme de management a calității, etc.

ÎN SUSȚINEREA TINERILOR ANTREPRENORI

Elena BURLACU, manager creditare în cadrul UCIP-IFAD, a prezentat granturile destinate finanțării tinerilor antreprenori, dar și produsele financiare oferite întreprinderilor mici și mijlocii prin intermediul băncilor comerciale și micro-antreprenorilor prin intermediul asociațiilor

lor de economii și împrumut.

"O altă grupă care este susținută în cadrul programelor IFAD sunt **tinerii antreprenori**, pentru care sunt disponibile mai multe produse financiare. Acestea sunt granturi pre-investiționale prin intermediul instituțiilor financiare participante. Sunt granturi post-investiționale prin

finanțare directă sau depunerea cererilor către UCIP-IFAD. Sunt granturi pre-finanțare pentru tinerii antreprenori - membri ai Asociațiilor de Economii și Împrumut - o grupă nouă pentru programele IFAD. Și un alt produs pentru tinerii deja beneficiari ai programelor IFAD, sunt oferite granturi pentru promovarea companiei și a produselor acestora. Așa cum pentru tineri avem o gamă largă de produse de finanțare, fiecare produs are condițiile sale specifice:

1. Pentru granturi pre-investiționale acordate prin intermediul băncilor comerciale se oferă o sumă maximă de 700 000 lei (dintre care 40% este grant și 60% - porțiunea de credit). Aceste resurse sunt oferite pe un termen de până la 5 ani, iar pentru plantațiile multianuale - pe un termen de până la 8 ani pentru orice activitate din zona rurală - atât activitățile agricole, cât și

cele non - agricole. Ce înseamnă activități non-agricole? Avem în vedere orice afacere în zona rurală. Până acum avem peste 700 de tineri antreprenori finanțați și ne mândrim cu afacerile acestora, care sunt diverse și foarte bine gestionate de către ei. Până la sfârșitul anului mai avem cam 450 - 500 de granturi

pentru tineri antreprenori și am fi foarte bucuroși ca să putem valorifica aceste surse până la finele anului. Creditul îl oferă directoratul liniei de credite din sursele fondului circulant cu rata dobânzii de 9,9% anual și se aplică doar pe porțiunea de grant și un comision unic care se aplică la eliberarea creditului de 0,05%. Alte comisioane nu sunt aplicate)

2. Referitor la produsul de finanțare pentru membrii Asociațiilor de Economii și Împrumut, produsul nou care a fost elaborat constă în finanțarea categoriei de micro antreprenori, membri ai Asociațiilor de Economii și Împrumut. O sumă totală de 190 000 lei, dintre care, la fel, 40% constituie porțiunea de grant și 60% - porțiunea de credit, acordat pe un termen de până la 5 ani. Activități eligibile sunt, de asemenea, atât activitățile agricole, cât și cele non - agricole.

În context mai menționăm că Federația Națională a Producătorilor Agricoli din Moldova AGROinform are o istorie de colaborare cu UCIP-IFAD, încă din anul 2000, la demararea primului Proiect IFAD în RM. Anual AGROinform este acreditată pentru prestarea serviciilor de elaborare a planurilor de afaceri pentru accesarea finanțărilor din cadrul programelor IFAD. În 2015, AGROinform a fost selectată în baza de concurs pentru organizarea vizitelor de studiu locale. Experiența, atitudinea și responsabilitatea specialiștilor organizației, care a fost mult apreciată de participanți, a stat la baza extinderii acestor activități și pentru anul 2016, unde AGROinform a fost selectată pentru organizarea instruirilor post-finanțare și a vizitelor de studiu locale. De asemenea, Federația națională a Agricultorilor din Moldova a fost selectată și pentru anii 2017-2018 în calitate de organizator al instruirilor post-finanțare și a vizitelor de studiu locale.

3. Pentru produsul granturi post-investiționale, proiectul vine cu susținerea tinerilor care au deja făcute investițiile în activitățile ce țin de lanțurile valorice care sunt susținute în cadrul programului IFAD. Acestea sunt: apicultura, legumicultura, pomicultura, viticultura (struguri de masă), zootehnia, agricultura ecologică, agricultura conservativă. Mărimea grantului presupune rambursarea parțială a cheltuielilor eligibile în mărime de până la 40% din valoarea investiției, dar nu mai mult de 280 000 lei.

■ Pentru susținerea tinerilor, beneficiari ai programelor IFAD, avem un produs NOU, care a fost elaborat în anul curent, și care are drept scop susținerea tinerilor antreprenori în promovarea produselor și a companiei. Aici vorbim despre acoperirea a 50% a cheltuielilor care au fost efectuate pentru activități de promovare, cum ar fi designul grafic al LOGO-ului, crearea paginii web, designul mărcii comerciale, etc. (dar nu mai mult de 50 000 lei cumulativ per beneficiar)"

Prezent la conferința de presă, Iurie UȘURELU, viceministru al Agriculturii și Industriei Alimentare, a menționat: "Nu este sat și fermier în RM care să nu cunoască programele IFAD, care vin în susținerea păturilor mici și mijlocii ale populației, care vin cu un portofoliu destul de mare, atractiv pentru fermieri. Aici nu vorbim doar despre asistența financiară (în formă de credite, sau creditări cu componentă de grant), dar și de un amplu complex de activități. Fermierul nu are nevoie numai de bani, dar și de asistență în utilizarea eficientă a banilor. Și aici IFAD vine și cu blocul II de asistență, tehnică pentru fermieri, ceea ce presupune participarea la diferite cursuri de instruire, vizite de studiu. Dar cel mai important este faptul că IFAD lucrează pentru un rezultat final, demonstrând pe bază practică loturi demonstrative, unde fermierul este asistat de către specialiști. Nu se contabilizează numărul de fermieri care au venit la seminar. Se contabilizează numărul de afaceri eficiente, numărul de credite eficient valorificate, cantitatea de producție eficient exportată, numărul de întreprinderi eficiente create. Și blocul III de acțiuni - în afară de portofoliul financiar, în afară de portofoliul asistență tehnică, IFAD mai vine și cu dezvoltarea infrastructurii cu aspect economic, ceea ce este destul de important. Deci, vorbim de abordarea complexă a businessului agricol. Iar noutatea zilei de azi - posibilitățile oferite pentru tinerii antreprenori vin să confirme faptul că doar susținând tinerii, care mai bine văd viitorul, sunt mai flexibili față de noile rigori ale timpului, vom avea un viitor în țara noastră", a adăugat Iurie UȘURELU.

PERSPECTIVELE DE DEZVOLTARE DISCUTATE LA CONFERINȚA PRODUCĂTORILOR

Pe piețele externe se atestă o cerere mare de cireșe. Acestea, datorită calităților gustative și proprietăților nutritive sunt la mare căutare atât pe piața Federației Ruse, o piață de export tradițională pentru producătorii agricoli moldoveni, pe piața Uniunii Europene, SUA cât și pe piețe mai îndepărtate și mai exotice. De altă parte, condițiile climaterice din țara noastră sunt perfecte pentru cultivarea cireșelor, iar asta înseamnă un singur lucru: trebuie să luăm în calcul această oportunitate ca să învățăm a crește cireșe moldovenești pentru export.

De altfel, în ultimii ani investițiile în plantarea soiurilor noi și tehnologiilor moderne de producere a cireșelor au fost în creștere în țara noastră. De exemplu, în anul 2015 în Republica Moldova erau înregistrate circa 4000 de hectare de livezi de cireșe, iar pentru că există piețe de desfacere pentru cireșele moldovenești, producătorii noștri investesc tot mai cu îndrăzneală în plantarea noilor livezi. Astfel, în anul 2013 au fost efectuate investiții în plantarea de noi livezi de circa 3 milioane USD, iar în 2016 valoarea investițiilor a depășit suma de 4,9 milioane USD. De asemenea, în perioada anilor 2013-2016 suprafața livezilor noi de cireșe s-a extins cu circa 890 de hectare. Totodată, a crescut volumul exporturilor de cireșe de la 1700 tone în 2010 până la cca

5 500 tone de cireșe exportate în anul 2015.

UN EVENIMENT AȘTEPTAT DE PRODUCĂTORII DE CIREȘE

Dincolo aceste cifre optimiste, aduse mai sus, este, însă, un adevăr care trebuie luat în calcul – necesitatea stringentă de a ne racorda la noile tehnologii de cultivare a cireșelor pe tot lanțul valoric – de la plantarea, sau înființarea livezilor și până la comercializarea sau exportul produsului. Doar astfel producătorii vor avea șansa să se bucure de roadă bună și, până la urmă, de un profit pe merite.

Tocmai pentru aceasta, pe data de 29 martie, pomicultorii au fost invitați la CONFERINȚA PRODUCĂTORILOR DE CIREȘE DIN REPUBLICA MOLDOVA, organizată de Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova în parteneriat cu Asociația producătorilor și exportatorilor de fructe "Moldova Fruct" și Federația Națională a Agricultorilor AGROinform.

Cynthia Steen, directoarea proiectului USAID Agricultura Performantă în Moldova (APM), a menționat că pentru a crește performanța sectorului de producere a cireșelor producătorii agricoli trebuie să se orienteze la cerințele specifice ale piețelor țintă, să opteze pentru soiuri noi și să investească în infrastructura post-recoltare. **"Noi cu adevărat credem că Republica Moldova poate deveni un furnizor regional major de cireșe**

și suntem mulțumiți să vedem schimbările pozitive în industria cireșelor, care au fost inițiate aici", a mai spus Cynthia Steen.

Peste 70 de producători agricoli au dat curs invitației și au venit la Conferință.

PROBLEME ȘI PROVOCĂRI

Deși, după cum am spus, sectorul de producere a cireșelor din Republica Moldova este în ascensiune, pomicultorii de la noi mai au mult de muncit pentru a ajunge la performanțele pe care le înregistrează fermierii de peste hotare, bunăoară. Cultivarea soiurilor neomogene, lipsa echipamentului post-recoltare, cum ar fi pre-răcire, sortare și ambalare, ambalaje neomogene – sunt doar câteva dintre probleme care afectează competitivitatea produsului nostru pe piețele externe. Pe lângă aceasta, mai punem și promovarea insuficientă, sau chiar lipsa oricărei promovări, au menționat producătorii prezenți la eveniment. Cu toate acestea, **"producătorii de cireșe se adaptează foarte rapid la schimbările din sector, fapt confirmat de investițiile în creștere în ultimii ani în plantarea soiurilor noi și tehnologiilor moderne de producere a cireșelor. Pentru a crește potențialul de export este important să dezvoltăm și un brand pentru cireșele moldovenești, ceea ce va duce la recunoașterea pe piețele externe",** este convins președintele Asociației Moldova-Fruct, Vitalie Gorincioi.

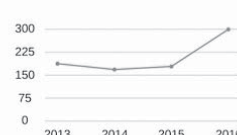
NOI TEHNOLOGII DE PRODUCERE - NOI ȘANSE DE DEZVOLTARE

Invitatul special la Conferință a fost expertul SUA în producerea cireșelor, Lynn Long, de la Universitatea de Stat din Oregon și autor al numeroaselor publicații în domeniu, care a venit cu informații despre soiurile noi și tehnologiile moderne de producere a cireșelor. **"Am avut**

plăcerea să particip la "reinventarea" sectorului de producere a cireșelor în Republica Moldova. Când am fost pentru prima dată, aici erau doar livezi de tip vechi și acum sunt plăcut surprins să văd atâtea livezi de tip nou - intensive și super-intensive", a mărturisit expertul din SUA. Potrivit lui, condițiile climatice și solul fertil din Moldova permit cultivarea majorității soiurilor de cireșe. Succesul, însă, depinde în mare măsură de respectarea tehnici-

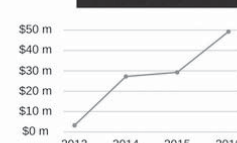
TENDINȚE ÎN PRODUCEREA CIREȘELOR ÎN MOLDOVA

LIVEZI NOI

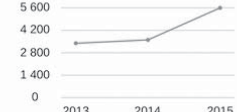
2016 - 298 ha
2015 - 177 ha

INVESTIȚII ÎN LIVEZI

2016 - \$4,9 mil.
2015 - \$2,9 mil.

EXPORTURI

2015 - 5 571 tn.

Proiectul APM
Agricultura Performantă în Moldova

Elaborarea acestui produs a fost posibilă datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

A PRODUCȚIEI DE CIREȘE PENTRU EXPORT, DE CIREȘE DIN REPUBLICA MOLDOVA

cilor de producere și a cerințelor de calitate.

Invitatul a vorbit despre soiurile de cireș, portaltoaie și sisteme precise de producere, a abordat utilizarea celor mai moderne echipamente pentru recoltare, tehnici de recoltare și post-recoltare a cireșelor, formele de coroană a pomilor care asigură volume mari și calitative de fructe. El a sfătuit producătorii de cireșe din Moldova să se orienteze către soiurile care au următoarele caracteristici: Perioadă de recoltare de la timpurie până la târzie (30-45 de zile), soiuri cu potențial bun de transportare la distanțe mari (cum ar fi cum ar fi Europa de Vest, Rusia, Orientul Mijlociu), soiuri cu fructe mari (28 mm +), cu fermitate sporită, rezistente la crăpare după ploaie și cu calități gustative foarte bune. Între exemple de soiuri recomandate, expertul a enumerat: **Early Star; Rocket; Royal Hazel; Frisco; Santana; Blaze Star; Samba; Techlovan; 0900 Ziraat, Ferrovia, Schneiders; Kordia; Karina; Tamara; Big Star;**

cireșele sunt foarte perisabile, trebuie recoltate în câteva zile de la momentul coacerii, iar recoltarea copacilor mari cu scări este foarte lentă. De fapt, **"succesul depinde de atenția acordată detaliilor"**, afirmă expertul SUA în producerea cireșelor, Lynn Long.

MARE ATENȚIE LA RECOLTARE

Specialistul în domeniul Siguranței Alimentului și Post Recoltă în cadrul proiectului *Agricultura Performantă în Moldova*, Dr. Andrei Cumpanici a vorbit despre cerințele privind recoltarea cireșelor, care trebuie respectate dacă dorim să avem roade calitative și bune pentru export. Expertul a atras atenția asupra faptului că recoltarea pentru consumul în stare proaspătă se face la maturitatea deplină, când fructele au căpătat culoarea și însușirile caracteristice soiului, fiind însă în măsură să suporte manipulările și transportul, iar în

se admit fructe cu putregai sau fructe deformate (duble). Pedunculii trebuie să fie verzi, pentru că se asociază cu prospețime și calitate.

PĂSTRAREA CORECTĂ - GARANȚIA CALITĂȚII

După recoltare cireșele nu trebuie păstrate sub razele solare, deoarece temperatura fructelor crește cu 5°C

în câmp este necesară dacă transportul până la casa de ambalare durează mai mult de 1 oră.

S-a vorbit și despre atenția care trebuie acordată ambalajului și despre cât de important este ca acesta, la fel, să corespundă criteriilor. Și în acest context, sistemul de ambalare în atmosferă modificată (MAP) este recomandat, deoarece minimizează deshidratarea, reduce pierderile de masă inhibă alterarea cu putregai și apariția scobiturilor, previne brunificarea pedunculilor, păstrează culoarea naturală, se reduce îmbătrânirea (senescența). Într-un cuvânt, permite păstrarea îndelungată a fructelor prin menținerea cireșelor într-o atmosferă care încetinește rata respirației, încetinind astfel pierderea fermității, gustului și schimbarea culorii, și încetinește dezvoltarea mucegaiurilor. Ce tine de păstrarea cireșelor, este recomandată păstrarea în frigider cu atmosferă controlată (CA) sau atmosferă modificată, care reduce rata de respirație a cireșelor, deci prin urmare mărește durata de păstrare după post-recoltare. Rata de CO2 inhibă dezvoltarea putregaiului. Ambalarea cireșelor în cutii cu atmosferă modificată este în continuare foarte de succes.

Într-un cuvânt, experții recomandă tuturor celor care vor, să investească cu încredere într-o livadă de cireși. La nivel mondial acest fruct este acoperit într-un procent de doar 26% și cererea este foarte mare. Este loc de desfacere pentru toată lumea. Ar mai trebui să nu uităm, însă și

Big Star; Lapins; Skeena; Regina; Sweetheart și a oferit o descriere detaliată a fiecăruia dintre acestea.

Cât despre Portaltoaiele ce trebuie de luat în considerație, s-a referit la **Portaltoaie viguroase - Prunus avium (Mazzard); Mahaleb; Colt și Portaltoaie moderne - Gisela 5, 6, 12; MaxMa 14; Krymsk 5, 6.**

ÎMBUNĂȚĂȚI EFICIENȚA CU SISTEME DE CONDUCERE BAZATE PE ȘTIINȚĂ

Referindu-se la problemele cu care se confruntă segmentul dat de producere, expertul a menționat forță de muncă necalificată. Lucrătorilor necalificați le este dificil la lucrările de tăiere în sistemele tradiționale pe portaltoaie viguroase, iar greselile pot fi costisitoare pentru proprietarii livezilor (întârzieri în producere, recolte mai mici, profituri mai mici. La fel, expertul recomandă cultivarea livezilor "pietonale", adică mici, deoarece livezile pietonale ușurează recoltarea, iar lucrătorii la recoltare au o productivitate dublă în livezile pietonale față de cele tradiționale, unde copacii sunt înalți, productivitatea muncii la recoltare este joasă;

multe țări, criteriul calitativ principal după care se declanșează recoltarea este culoarea fructelor, folosindu-se în acest scop codurile de culori sau colorimetrele. În acest context, culoarea epidermei și conținutul în substanțe uscate solubile (SUS) sunt criteriile de bază pentru a stabili gradul de maturitate pentru cireșe. Cerințele minime pentru cireșe presupune ca întreaga suprafață a fructului să fie de culoare roșie și 14...16% SUS, care variază în dependență de soi. Mare atenție și la ambalajele pentru recoltare. Cele mai folosite ambalaje de recoltare pentru cireșe destinate consumului în stare proaspătă sunt gălețile din material plastic, cu o capacitate de 3-4 kg. Trecerea cireșelor în ambalaje de transport și depozitare trebuie să se facă ușor, pentru a se evita vătămarea acestora. În ce privește nemijlocit procesul de recoltare, important este că desprinderea fructelor de pom sau culesul sau se face de peduncule - pedunculule se separă de pom minimizând vătămările acestuia. Culesul fructelor se face din partea de sus al buchetului pentru a minimiza daunele. Nu mai puțin importanți sunt și parametrii de calitate, conform cărora cireșele trebuie să fie libere de: crăpături, zbârcituri sau ridate, de asemenea, nu

în 6 min. Se recomandă de utilizat structuri ce protejează fructele, iar aici umbra pomului nu este potrivită, deoarece ea se schimbă.

Expertul a mai menționat că, de facto, pre-răcirea reprezintă prima operație tehnică ce trebuie să se integreze „lanțului de frig”, specific valorificării produselor horticoale foarte perisabile. Aceasta se poate realiza prin sistemul „tradițional”, în camere frigorifice sau tunele special amenajate pentru ventilația cu aer forțat sau impresare în apă rece. Pre-răcirea fructelor cu aer rece, la 5-7°C timp de 4-6 ore, are ca efect menținerea calității inițiale la parametrii optimi și prelungirea duratei de valorificare în stare proaspătă. La fel, răcirea cu apă

de în producerea cireșelor sunt, și mulți concurenți - țări care dispun de infrastructură modernă pentru gestionarea procesului post-recoltare. De faptul cum vom reuși să implementăm noile tehnologii, depinde cât de departe vom ajunge să exportăm cireșele moldovenești și la ce preț vor fi comercializate.

NOTA: Proiectul USAID Agricultura Performantă în Moldova (APM) își propune în perioada 2016-2021 să ajute producătorii agricoli să sporească competitivitatea produselor agricole autohtone și să crească vânzările atât pe piața locală, cât și pe cea internațională.

APROPÓS: POTRIVIT OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ, CIREȘELE AU NUMEROASE EFECTE BENEFICE ASUPRA SĂNĂTĂȚII.

TE POT AJUTA SĂ DORMI MAI BINE

Un lucru poate mai puțin știut despre aceste fructe este că cireșele sunt sursă naturală de melatonină, un hormon care ajută la reglarea ciclului de odihnă. În timp ce suplimentele de melatonină din comerț au de obicei efecte secundare, cireșele nu au așa ceva. Sfatul specialiștilor este să mâncăm cireșe cu o oră înainte de culcare. **Sunt bune pentru inimă și pentru sistemul circulator**

Un compus prezent în cireșe - polifenolul - s-a dovedit a fi benefic în procesul de prevenire a formării de cheaguri de sânge. În plus, antocianina, de asemenea prezentă în cireșe, protejează vasele de sânge de stresul oxidativ, ceea ce implică faptul că cireșele pot ajuta la prevenirea formării de placă arterială.

SUNT BUNE PENTRU CREIER

Aceiași compuși menționați mai sus au dovedit efecte benefice asupra funcțiilor cerebrale. Toate trei protejează celulele creierului de stresul oxidativ și pot juca un rol în prevenirea diferitelor forme de demență.

SUNT UN ANTIINFLAMATOR NATURAL

Potrivit specialiștilor, antocianinele reduc inflamația aproximativ la fel de bine precum medicamentele prescrise de doctor, cu mențiunea că cele din cireșe nu prezintă și efecte adverse.

POT FI CONSIDERATE MEDICAMENTUL NATURAL CARE CREȘTE PERFORMANȚA

Consumul de cireșe poate ajuta atleții să scape de durerea post-antrenament care apare la mușchi, ceea ce poate rezulta în mai multe zile de antrenament și mai puțin timp destinat refacerii. Efectul a fost demonstrat atât în ceea ce privește alergatul pe distanță lungă, cât și antrenamentul de forță.

POT PREVENI ATACURILE DE GUTĂ

Când cei bolnavi de gută - o formă complexă și foarte dureroasă de artrită - au mâncat cireșe pentru numai două zile, riscul unui atac de gută a scăzut cu 35 la sută comparativ cu situația celor care nu au mâncat aceste fructe.

POT AJUTA LA PREVENIREA CANCERULUI

Antocianinele din cireșe au dovedit un efect de diminuare a celulelor canceroase și de stimulare a distrugerii acestora. Mai specific, rezultatele au demonstrat că reduc ritmul de creștere a celulelor de cancer la colon.

TURCIA A INTRODUS TAXE VAMALE LA IMPORTUL PRODUSELOR DIN RUSIA

Contrar declarațiilor anterioare, Turcia a impus taxe vamale la importul mărfurilor din Federația Rusă. Astfel, pentru importul de grâu și porumb taxa este stabilită în proporție de 130%, la orez - 45%, ulei de floarea soarelui - 36%, șrot de floarea soarelui - 13,5%, culturi leguminoase - 9,7%.

Oficiali din cadrul ministerului Agriculturii din Federația Rusă au declarat că introducerea acestor taxe creează anumite dificultăți, de aceea, Rusia planifică valorificarea altor „piețe promițătoare.” Livrările sunt planificate să crească în regiunea Asia-Pacific și în America Latină și Africa. De menționat că

în ultimii trei ani, Turcia a redus achizițiile de bunuri rusești, care acum sunt taxate. Experții ruși cred că introducerea acestor taxe va crea probleme și pentru Turcia, astfel încât cea mai bună soluție ar fi semnarea unui acord asupra importului liber de produse agricole din Federația Rusă.

DE CE RENUNȚĂ FERMIERII ROMÂNI SĂ MAI CULTIVE BIO

Din ce în ce mai mulți fermieri români renunță la culturile ecologice, preferând să revină la cele convenționale, cu tratamente care le asigură producții mai bune. Despre aceasta vorbesc cifrele la nivel național, scrie presa de peste Prut.

Motivele pentru care fermierii renunță să mai producă bio sunt legate de birocrația excesivă, dar și de faptul că produsele lor nu sunt competitive pe piață și nu rezistă la fel de mult

zile. Oamenii încă nu au cultura produselor bio, nu înțeleg cât de benefice sunt acestea comparativ cu celelalte produse tratate chimic, motiv pentru care nu sunt dispuși să plătească mai mult decât pe kilogramul de roșii crescute obișnuit. Oamenii nu știu să aprecieze și să prețuiască aceste produse. Din acest motiv am decis să mă reprofilez: păstrez o parte din culturile de legume pentru cei apropiați, pentru familie și pentru vechii clienți care apreciază o

ca și produsele tratate chimic. Astfel, de exemplu, în județul Bistrița-Năsăud, care, ani în șir, s-a aflat pe locul al doilea în topul național al producătorilor bio din România (după județul Suceava). Dacă în 2014 existau în evidențele Direcției pentru Agricultură Bistrița-Năsăud 1.676 de producători autorizați, la finele anului trecut numărul acestora a scăzut drastic, la doar 615. „Din păcate, deși produsele bio sunt de o calitate excepțională, nu sunt competitive pe piață deoarece, nefiind tratate chimic, au termen de valabilitate foarte mic. De exemplu, roșiile se strică în două

roșie sută la sută naturală și în rest, am decis să îmi reprofilez producția”, a spus unul dintre fermieri, Marcel Pop.

Și în satul cu cei mai mulți producători bio din Bistrița-Năsăud, Ardan, din comuna Șieu, unde peste 170 de producători erau înscrși în Registrul producătorilor ecologici din Bistrița-Năsăud, localnicii au renunțat cu zecile să mai producă lapte bio, „cu acte”. Oamenii au renunțat atât din cauza problemelor birocratice, cât și a faptului că firmele care le preiau laptele produs bio plătesc tot mai puțin.

Sursa: agrointel.ro

SCANDALUL "CĂRNII PUTREZITE" DIN BRAZILIA

Scandal imens în Brazilia, cel mai mare exportator de carne roșie din lume! Autoritățile braziliene au suspendat din funcții peste 30 de oficiali guvernamentali asupra cărora planează suspiciuni după ce în spațiul public au apărut acuzații privind activitatea de carne de vită și de pui. Se pare că aceste companii au comercializat în ultimii ani "carne putrezită, carne de vită și de pui", conform informațiilor prezentate de BBC.

Aceeași sursă arată că producția a fost deja suspendată în trei unități de procesare a cărnii, în timp ce alte 21 se află sub investigație. Situația este tratată cu cea mai mare seriozitate cu cât o parte din carnea stricată a fost comercializată

pe piața braziliană, însă cantitățile cele mai mari au luat calea exportului, în special cel către Uniunea Europeană. Totodată, se pare că ministrul agriculturii din Brazilia, Blairo Maggi, pregătește întâlniri cu ambasadorii străini pentru a preveni instaurarea unor sancțiuni cu privire la exporturile de carne.

Operațiunea „Carne slabă” (Weak Flesh) a fost lansată vineri, 17 martie,

în mai multe părți ale Braziliei. Înaintea descinderilor, investigația a fost pregătită cu rigurozitate timp de peste doi ani. Acum s-a intervenit în peste 200 de locații pentru percheziții cu ajutorul poliției federale. La nivel național, peste 1.000 de ofițeri și oficiali ai statului au fost mobilizați în această acțiune fără precedent. Sunt vizate nu doar nume importante din industria cărnii din

Brazilia, dar și responsabili ai statului și inspecitori care, se pare, au fost mituiți.

În afara acuzațiilor privind comercializarea cărnii alterate, companiile investigate sunt acuzate că ar fi folosit chimicale cu risc cancerigen. Aceste substanțe ar fi fost folosite pe scară largă pentru procesarea cărnii stricate, pentru tratarea ei în scopul redării aspectului comercial. Pe de altă parte, se pare că în carnea tocată de pui se adăugau cartofi, apă și chiar carton pentru a crește cantitatea și, implicit, profitul realizat. Conform BBC, sub anchetă se află și JBS, cel mai mare exportator de carne de vită din lume, dar și BRF, cel mai mare producător de carne de pui din Brazilia.ă

Sursa: agrointel.ro

AJUTOR DIN PARTEA FAO PENTRU AGRICULTORII DIN ESTUL UCRAINEI

Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO) continuă să ofere asistență umanitară în zonele din Estul Ucrainei, afectate de conflictele armate, acordând o atenție sporită populației din mediul rural. De această dată, 68 de gospodării vor primi aproximativ 55 de tone de fân, ceea ce constituie în medie câte 800 de kilograme per gospodărie.

Livrarea hranei pentru animale se va efectua în cinci sate din regiune. Aceasta este cea de-a doua fază a unui program mai larg, ca răspuns la conflictul în curs de desfășurare. Anterior au fost

efectuate livrări în alte zece sate din regiunile Lugansk și Donețk. Ca urmare, aproape 50 de tone de furaje pentru păsări au fost distribuite în 500 de gospodării. Până la sfârșitul primăverii, FAO intenționează să organizeze livrarea de iepuri, cuști pentru iepuri, semințe pentru producția de furaje, rațe, echipamente pentru apicultură

și alte mijloace de producție agricolă.

„Ucraina trece în prezent printr-un moment critic, de aceea, constatăm că există o nevoie vitală de a oferi asistență gospodăriilor vulnerabile pentru a menține activitatea lor agricolă”, - a declarat Farruh Toirov, coordonator al programului de situației de criză în Ucraina. „FAO ajută la

menținerea securității alimentare a populației și la prevenirea pierderilor economice pe viitor. Ppopulația beneficiază de asistență, pentru ca să poată crește cantitatea de carne și produse lactate pe piețele locale”, - a adăugat el.

Începând cu 2015, FAO a condus eforturile în evaluarea durabilității gospodăriilor din estul Ucrainei, în condiții de insecuritate alimentară. Proiectul de urgență FAO este finanțat de Guvernul Canadei. Finanțarea totală se ridică la 2,3 mil dolari. SUA și vizează creșterea securității alimentare a mai mult de 45.000 de oameni care trăiesc de-a lungul liniei de contact din estul Ucrainei.

Sursa: fao.org

LEGUME ȘI VERDEȚURI CARE POT FI UȘOR CRESCUTE LA BALCON

Uneori vrei să ieși la balcon, să rupi legume și verdețuri crescute cu propriile mâini și să pregătești ceva foarte gustos. Și balconul, apropo, arată mult mai drăguț, dacă acolo nu sunt păstrate lucruri inutile, care trebuie aruncate la gunoi, ci cresc verdețuri aromate și legume.

ARDEIUL

Pe pervazul balconului poate fi crescut ardeiul iute pentru pizza Diablo. Pentru aceasta este nevoie de un loc luminos și soiuri care se potrivesc pentru cultivarea pe balcon: "Carmen", "Flint", "Ogoniok", "Ryabinuška", "Mireasa", "Vara babei", etc.

Tufele sunt foarte drăguțe și nu necesită vazoane mari. Pe o plantă pot apărea până la 50 de legume. Temperatura optimă – 25-27 grade de căldură.

MORCOVUL

Pentru cultivarea morcovului la balcon, cel mai bine se potrivesc soiurile mini "Parmex". "Sofia", "Nepoțica". Acestea cresc timp de 80-90 de zile și nu necesită mult spațiu – le este suficient un vazon sau container. De asemenea poate fi crescut și morcovul de soiul "Raund baby".

Solul pentru creșterea morcovilor trebuie să fie ușor și bine supus drenajului. Planta poate fi crescută în sticle din plastic tăiate. Temperatura optimă este 13-24 grade căldură.

MENTA

Menta este o plantă deloc capricioasă și nu necesită mare îngrijire. Ea poate crește pe pervazul balconului chiar și iarna, dacă veți asigura o lumină suplimentară. Aceasta poate fi cultivată din rădăcină sau semințe. Dacă aveți posibilitatea să săpați la vilă o rădăcină de mentă – mai

bine folosiți metoda respectivă. Menta cultivată din semințe, este mai puțin activă, astfel încât va trebui să așteptați roada mai mult timp.

Este important să rețineți, că planta preferă umezeala. Atunci când veți alege locul pentru ea, luați în calcul că trebuie să asigurați lumina, însă să evitați razele de soare directe. Temperatura optimă pentru creșterea mentei variază între 20 și 25 grade cu plus.

CEAPA VERDE

Pentru a crește ceapă verde pe pervazul balconului, nu trebuie să aveți experiență în grădinărit. Totuși trebuie să luați în calcul unele aspecte: ceapa pe care o veți sădi, trebuie să fie rotundă, densă la pipăit și fără urme de mușgai.

Imediat după sădire, puneți ceapa la loc răcoros și întunecat, pentru formarea mai bună a rădăcinilor, după care va fi nevoie de puțină lumină. Temperatura optimă este de 18-20 grade. Nu creați o temperatură mai ridicată a aerului, deoarece atunci creșterea cepei va încetini.

BUSUIOC

Orice soi de busuioc crește foarte bine în vazoanele pentru flori sau lădițe. Planta preferă lumina soarelui, umezeala, căldura și un drenaj bun al solului. Pentru sădire puteți folosi atât rădăcinile, cât și semințele. Rădăcinile foarte curând vor da roada, însă se vor menține mai puțin timp, pentru ca planta va da în floare repede. Rода obținută din semințe va trebui să aștepte mai mult timp, dar și verdeța se va menține pentru o perioadă de timp mai mare.

Temperatura optimă pentru busuioc este de 20-25 grade cu plus. Iarna este nevoie de o iluminare suplimentară de cca 3-4 ore pe zi.

CASTRAVEȚI

Pentru a crește castraveți pe pervaz sau la balcon atrageți atenție la soiurile care se polenizează singure, fiind marcate cu indicele F1. Dacă pentru plantă au fost create toate condițiile, aceasta poate da o roadă de 30-40 de legume. Aici va trebui puțin să vă chinuiți cu răsadul, în schimb după plantarea în lădițe, va trebui doar să

udați plantele și să le tăiați mustața.

Plantele sunt cultivate în vase cu volumul nu mai puțin de 5 litri. Este important să rețineți, că castraveții sunt mari amatori de apă, iar pământul întotdeauna trebuie să fie umed. Temperatura optimă este de 21.-24 grade.

ROȘIILE

Pentru a crește roșii de casă, de regulă se optează pentru soiurile pitice: "Mini-bel", "Florida petite", "Miracolul de pe balcon", etc. Această plantă va trebui plasată în cel mai luminos loc din locuință. Veți începe cu răsadul, după care veți planta plantele în containere, le veți lega, le veți da îngrășămintă și le veți păstra de frig. Este una din cele mai capricioase plante crescute la balcon, însă roada merită toată

mândria pentru lucrul depus și talentul de grădinar.

Este important să rețineți, că roșiile, la fel ca toate plantele, iubesc apa, însă cu măsură, temperatura optimă este de 23-25 de grade.

MĂCRIȘUL

Pe lângă gustul deosebit, măcrișul se deosebește prin faptul, că crește perfect în locuri întunecoase. Acesta poate fi crescut din rădăcinile plantei de 2-4 ani cu muguri sau din semințe de soiuri precum este: "Maicop", "Altai", "Odesa cu frunza lată".

Măcrișul poate crește la 5 grade de căldură și la +20, ba chiar mai mult- rezistă la mici înghețuri. Astfel încât la balcon această plantă poate fi ținută chiar și iarna, dacă în balcon este cald. Frunzele se taie când ating o lungime de 8-10 cm. Tăierea se face atent, pentru a nu afecta mugurii.

GHIMBIRUL

Ghimbirul nu este doar un condiment gustos, dar și o plantă frumoasă. Dacă o veți sădi în casă, aceasta poate ajunge până la un metru în înălțime. Sunt plantate bucăți de rădăcină de ghimbir, care conțin cel puțin două secțiuni cu muguri vii. Dacă rădăcina s-a uscat, poate fi ținută în apă caldă timp de câteva ore, pentru ca mugurii să se trezească.

Plantarea rădăcinii se face nu prea adânc, iar până la apariția primelor semne de viață, planta trebuie stropită relativ. Planta de ghimbir se ține la lumină, însă departe de razele solare directe. Temperatura optimă – 20-25 grade.

ANANAS

Pentru a crește ananași, trebuie să vă înarmați cu răbdare și să găsiți fructul potrivit – cumpărat în perioada caldă a anului și cu coada nevătămată. Coada se taie cu cuțitul, preferabil fără miez, se usucă timp de 3-4 zile la lumină, după care se pune pentru germinat în nisip curat de rău. Când vor apărea rădăcinile, aproximativ peste o lună, planta poate fi sădită în vazonul cu pământ.

Ananasul preferă lumina, căldura și pulverizarea cu apă. Rода va apărea peste cca 2 ani după sădire. Temperatura optimă 23-30 grade.

CĂPȘUNI

Căpșunile pot fi cultivate în casă anul întreg, doar că iarna va trebui să asigurați o sursă de lumină suplimentară. Pentru aceasta alegeți soiuri de căpșuni care rodesc nu o dată pe sezon, ci anul întreg, cum ar fi: "Miracolul galben", "Regina Elizaveta", "Muntele Everest". Căpșunile pot fi cultivate din semințe, însă este mai simplu să cumpărați răsad. Peste 3-4 luni primele tufe se vor înmulți de 3 ori. În timp ce cu semințele va trebui să aveți de furcă.

Căpșunile se tem de frig, de aceea la balcon planta poate fi scoasă doar atunci când temperatura va fi de 18-24 grade cu plus. Rețineți, că din moment ce acasă nu aveți insecte, va trebui să polenizați florile desinestătător cu pensula.

CIMBRU

Cimbrul este o verdeță minunată. Cu aromă plăcută, gust delicios și foarte necapricioasă. În natură, cimbrul crește în regiunile uscate cu sol sărac. Cimbrul însă iubește lumina. Nu îi este frică de razele solare directe și poate fi lăsat acolo, unde de regulă alte plante mor. Singura dificultate – este stropirea: la soare solul în vazonul mic se usucă repede, și totodată cimbrul nu iubește umezeala.

De asemenea, nu are sens să-i oferiți prea multe îngrășămintă – aceasta plantă nu va aprecia efortul. Poate fi cultivat din rădăcini și semințe.

Dar ce bunătăți cresc la voi acasă?

Sursa: mamaplus.md

ÎN SPITALE VOR FI DESCHISE **SECȚII DE URGENȚĂ**

În instituțiile medicale din țară vor fi deschise 61 de secții și departamente de urgență. Obiectivul este prevăzut în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Unității de Primire Urgențe în spitale, document care a fost supus dezbaterilor publice.

Subdiviziunile, create de directorii spitalelor sau de șefii direcțiilor teritoriale de sănătate, vor fi deschise în cadrul secțiilor de internare. În funcție de numărul de adresări, unitățile de

urgență vor fi împărțite în trei tipuri. Subdiviziunile vor fi amplasate la parter cu căi de acces facil pentru ambulanțe și separat pentru pacienți.

Toate unitățile vor dispune de spații pentru triaj, birouri de documentare, zone de resuscitare, încăperi speciale pentru tratamentele urgențelor majore și minore și spații pentru aplicarea ghipsului. Unitățile de primiri urgență de tipul III și II vor mai dispune de propriile laboratoare și de tehnică radio-imagistică,

de spații pentru intervenții chirurgicale mici și încăperi pentru persoanele decedate. Printre instituțiile care vor deschide subdiviziuni din aceste două categorii se numără: Spitalul de Urgență, Spitalul Clinic Republican, Spitalele: „Sfântă Treime” și „V. Ignatenco” din capitală, Institutul Mamei și Copilului, Spitalul municipal Bălți, cele din Cahul, Hîncești, Orhei, Soroca, Edineț, Ungheni și Comrat.

Unitățile de primire urgențe de tipul III vor fi deschise în spitalele din

celelalte raioane, dar și la Institutul de Cardiologie, cel Oncologic și la Spitalul Clinic de Psihiatrie. Conform regulamentului, în secțiile și departamentele de urgență vor activa asistenți medicali superiori, medici responsabili de tură și de gardă, specialiști în radiologie și imagistică, infirmieri, brancardieri și asistenți sociali. Șeful unității de primire urgență va fi ales prin concurs, organizat de spital.

Sursa: e-medicina.md

PERSOANELE CU DEFICIENȚE DE VEDERE **VOR AVEA ACCES LA SERVICII MEDICALE MAI CALITATIVE**

Persoanele cu deficiențe de vedere vor avea acces la servicii medicale mai calitative și vor fi ajutate să se integreze social. Ministerul Sănătății a semnat un acord de colaborare, prin care și-a asumat responsabilitatea să creeze condițiile necesare pentru diagnosticarea precoce și reabilitarea pacienților.

Ministerul Sănătății a semnat acordul cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Organizația de caritate „Hjelp Moldova” și Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoane cu Vedere Slabă „LOW VISION”. Instituțiile au convenit să coopereze eficient în procesul de diagnosticare, reabilitare, incluziune socială și edu-

cațională a persoanelor cu deficiențe de vedere.

Ministerul Sănătății va întreprinde măsuri pentru a moderniza serviciul oftalmologic. În acest scop, instituțiile medicale din țară vor fi dotate cu echipament modern pentru diagnosticarea și tratarea patologiilor oftalmologice. Totodată, pacienți vor fi asigurați gratuit cu dispozitive

de corecție optică și ajutor vizual. Cu suportul Organizației „Hjelp Moldova” din Norvegia, 40 de secții de oftalmologie din țară au fost asigurate cu dispozitive de diagnostic. Totodată, nouă spitale au fost dotate cu echipamente medicale moderne pentru tratamentul chirurgical al maladiilor oftalmologice. Ministerul Educației și-a asumat anga-

jamentul să creeze în toate instituțiile de învățământ condiții adecvate de instruire a copiilor cu deficiențe de vedere și să evite discriminarea acestora.

În prezent, la evidența medicilor se află 10.000 de persoane cu deficiențe de vedere, inclusiv 450 de copii. Totodată, 15 bebeluși sunt diagnosticați, anual, cu retinopatie. În secția de oftalmologie a Spitalului Clinic Republican sunt efectuate, în fiecare an, 21.000 intervenții microchirurgicale. Cel mai frecvent, deficiențele de vedere și orbire apar din cauza viciilor de refracție, cataracta, glaucomul, afecțiune provocată de creșterea tensiunii intraoculare și retinopatiei diabetice.

Sursa: agora.md

ORA DE VARĂ 2017. **EFECTE ASUPRA ORGANISMULUI**

Republica Moldova a trecut la ora oficială de vară în seara de sâmbătă către duminică, atunci când ceasurile se dau înainte cu o oră. Prin urmare, 26 martie va fi cea mai scurtă zi din an. Trecerea la ora oficială de vară se face astfel la câteva zile de la instalarea primăverii astronomice (20 martie). Odată cu modificarea orei, diferența față de timpul universal (GMT) este de trei ore. În restul anului, diferența orară față de ora meridianului Greenwich (GMT) este de două ore.

mai serioase.

Un studiu australian din 2008 a descoperit că riscul bărbaților de a se sinucide la câteva săptămâni după trecerea la ora de vară este mai mare decât în restul anului.

Trecerea la ora de vară afectează atât adulții, cât și copiii, care pot fi ceva mai iritabili în această perioadă. Mai ales în prima săptămână după schimbare, pot apărea dificultăți de adormire la noua oră, calitatea somnului poate fi scăzută. De asemenea, cei mici se pot trezi destul de greu dimineața, iar în timpul zilei

ATENȚIE! **CĂPUȘELE AU IEȘIT DIN HIBERNARE MAI DEVREME**

Sezonul picnicurilor este tot mai aproape, dar, în loc de bucuria petrecerii în aer liber, ieșirile la iarbă verde pot aduce boli serioase. Medicii epidemiologi atenționează că pericolul poate veni din partea căpușelor. În acest an, insectele au ieșit din hibernare cu aproape o lună mai devreme.

Prin înțepături de căpușe, omului îi poate fi transmisă borelioza, o maladie supranumită „boala cu o mie de fețe”. Este o infecție care afectează întregul organism și poate fi detectată numai cu ajutorul analizelor de laborator. Dacă nu este tratată la timp, borelioza devine cronică și afectează articulațiile, sistemul cardiac, văzul și sistemul nervos.

Prin urmare, pentru a ne proteja împotriva căpușelor, este nevoie de a ridica nivelul de protecție a hainelor. Îmbrăcămintea trebuie să acopere practic tot corpul. Hainele trebuie să fie prelucrate cu spray-uri de protec-

ție împotriva căpușelor.

După plimbările la aer liber, verificați și fiți atenți la toate părțile corpului, din cap până în picioare, pentru depistarea oricărui semn, care denotă mușcătura căpușelor.

Dacă totuși ați fost mușcați de căpușe, nu încercați a înlătura insecta inoculată în piele de sine stătător. Adresați-vă după ajutor medical urgent, cu consultarea ulterioară a medicului infecționist.

Pentru a diminua numărul de căpușe și a evita pătrunderea lor în casă, se recomandă amenajarea teritoriilor și crearea condițiilor nefavorabile pentru supraviețuirea căpușelor prin: co-

sirea joasă a ierbii, tăierea și curățirea rațională a tufarilor și a vegetației înalte, amenajarea teritoriilor de odihnă și a zonelor de agrement, combaterea rozătoarelor care reprezintă gazda principală pentru căpușe, neadmiterea animalelor vagabonde pe teritoriile de odihnă, controlul animalelor de companie la prezența căpușelor după primblări în spații verzi.

Datele Centrului de Sănătate Publică din Chișinău arată că, în spațiile din verzi din Capitală, multe căpușe sunt purtătoare a bacteriei care poate provoca boala. Astfel, din 375 de probe preluate în 2016 de la aceste insecte, 112 s-au dovedit a fi infectate.

Sursa: cspchisinau.md

Schimbarea orei ar putea afecta persoanele sensibile la „ceasul biologic”. Astfel, aceste persoane ar putea avea nevoie de o perioadă de acomodare, până se vor obișnui să se trezească cu o oră mai devreme. Mai mult, studiile arată că în perioada imediat următoare trecerii la ora de vară au loc mai multe accidente rutiere decât în mod normal. Asta tocmai pentru că această schimbare favorizează apariția oboselii și a lipsei de atenție în cazul multor persoane.

Medicii spun că oamenii au nevoie de aproximativ o săptămână pentru a se adapta la ora de vară, deoarece trebuie să se trezească cu o oră mai devreme decât s-au obișnuit. Pentru cei care suferă de anumite probleme de sănătate, efectele schimbării ritmului biologic ar putea fi

pot manifesta un randament mai scăzut la grădiniță sau la școală. Persoanele care suferă de anxietate și depresie ar putea simți un disconfort crescut. Mai mult, studiile arată că în perioada imediat următoare trecerii la ora de vară au loc mai multe accidente, deoarece această schimbare favorizează apariția oboselii și a lipsei de atenție în cazul multor persoane.

O altă cercetare realizată în 2008, în Suedia, a relevat că numărul atacurilor de cord a crescut cu șase procente în primele trei zile lucrătoare după schimbarea orei.

Prin introducerea orei de vară, s-a urmărit însă ca oamenii să se beneficieze cât mai mult de lumina naturală a Soarelui și de reducerea folosirii luminii artificiale.

Sursa: romaniatv.net

WORLD
HAPPINESS
REPORT
2017

Editors: John Helliwell, Richard Layard and Jeffrey Sachs
Associate Editors: Jan Eriksson, Du Xie, Melissa Huang and Shun Wang

CLASAMENTUL CELOR MAI FERICITE ȚĂRI CE LOC OCUPĂ MOLDOVA

Clasamentul „World Happiness Report 2017”, realizat de experții ONU, combină șase factori: PIB-ul pe cap de locuitor, speranța de viață, sprijinul social, incidența corupției în administrație și afaceri, libertate socială și generozitate măsurată în donații recente. Și în acest an, Republica Moldova s-a plasat pe locul 55 din 155 de țări.

Pe primele zece locuri ale clasamentului celor mai fericite țări din lume se află: Norvegia, Danemarca, Islanda, Elveția, Finlanda, Olanda, Canada, Noua Zeelandă, Australia și Suedia.

Republica Moldova a acumulat 5,838 de puncte și ocupă locul 55. Cei mai „nefe-

riciți” europeni s-au dovedit a fi ucrainenii care au ocupat locul 132. O altă vecină a țării noastre, România, s-a poziționat pe locul 57.

La coada clasamentului se află Siria, Tanzania, Burundi și Republica Centrală Africană.

CELE MAI RESPONSABILE COMPANII DIN DOMENIUL ALIMENTAR AU FOST PREMIATE

Ceremonia de premiere a companiilor învingătoare în cadrul ediției a III-a a concursului „Operator Alimentar Responsabil” s-a desfășurat, recent la Chișinău. Concursul a fost organizat în cadrul proiectului „Armonizarea politicilor în domeniul sanitar al Republicii Moldova cu cele din Uniunea Europeană”, realizat de Fundația Est-Europeană. Inițiativa este finanțată de Guvernul Suediei și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei.

Concursul a avut drept scop identificarea companiilor

din Republica Moldova care operează în domeniul alimentar în mod responsabil, ținând cont de interesele și drepturile consumatorului. Participanții la concurs au fost monitorizați de către inspecții independenți calificați, fiind evaluat nivelul de securitate a procesului de producere, nivelul de corespundere la standardele europene a ambalajelor/etichetelor și a fost verificată calitatea produselor oferite consumatorilor de companiile participante, scrie unimedia.md.

În total, au fost premiați zece câștigători.

Premiile de excelență, categoria „Aur”, au revenit următoarelor companii:

- Cuptorul Fermecat SRL (Patiseria „Cuptorul Fermecat”, Bălți)
- Gelibert SRL (Fabrica de apă minerală și băuturi răcoritoare „Aqua Uniqua”, Sângerei)
- Zorista Lux SRL (Restaurantul „C'est la vie”, Cimișlia)
- Fabrica Oloi Pak SRL (Fabrica de lactate „Sana”, Comrat)
- Iugintertrans SRL (Fabrica de pâine „Milina”, Comrat)

Premiile de excelență, categoria „Argint”, au revenit următoarelor companii:

- Iurcu Ana I.I. (Restaurant & supermarket „Hermes”, Sângerei)
- Drum Bun SA (Restaurant „Drum Bun”, Bălți)

- MaxBall SRL (Restaurant „Django Club”, Bălți)
 - Modernus SA (Restaurant „Laguna”, Cahul)
 - RicoMario SRL (Fabrica de pâine „RicoMario”, Ungheni)
- La Gala de premiere „Operator Alimentar

Responsabil” au participat reprezentanți ai corpului diplomatic, precum și ai companiilor care operează în domeniul alimentar, experți naționali și internaționali în domeniul securității alimentare, reprezentanți ai Agenției Naționale pentru

Siguranța Alimentelor, Agenției pentru Protecția Consumatorilor, Centrului Național de Sănătate Publică, Institutului Național de Metrologie, etc.

Sursa foto: unimedia.md

VINURILE MOLDOVEI, PREZENTATE ȘI ÎN ACEST AN LA EXPOZIȚIA DIN CHINA

Vinul Moldovei revin în acest an la cele mai importante expoziții specializate de talie mondială ca să consemneze un important salt calitativ al produselor vitivinicole autohtone. Realizările brandului de țară „Wine of Moldova” au fost prezentate publicului la „ProWein 2017”, în Dusseldorf, Germania, între 19-21 martie 2017, și la „China Food and Drink Fair 2017”, în orașul Chengdu, din China, între 23-25 martie 2017.

Cu mesajul umbrelă „Creat pentru a fi savurat”, Vinul Moldovei a surprins vizitatorii ambelor expoziții cu master-classuri interactive, moderate de experți internaționali, dar și prin organizarea, în premieră, a tururilor virtuale în cele mai renumite crame din Moldova.

Participarea țării noastre la cele două evenimente este organizată și finanțată de Oficiul Național al Viei și Vinului, cu susținerea partenerului strategic de dezvoltare, Proiectul de Competitivitate din Moldova finanțat de USAID și Guvernul Suediei și suportul Proiectului CBI din Olanda.

La standul „Wine of Moldova” au fost oferite experiențe inedite de explorare a vinărilor din Moldova”. Utilizând tehnologia „realității virtuale” prin ochelari speciali și

conținut video inovativ, vizitatorii au avut șansa să se „teleporteze” în galeriile vinicole subterane ale țării noastre și au vizitat virtual 6 vinării pentru a se convinge chiar la stand de unicitatea locațiilor unde ia naștere vinul nostru.

La această ediție a „China Food and Drink Fair” (CFDF) Republica Moldova a fost prezentă pentru a doua oară cu un stand comun cu suprafața de 124 metri pătrați, unde 180 de tipuri de vinuri au fost expuse de 24 de companii reunite sub brandul de țară „Wine of Moldova. A Legend Alive”.

Fondat în 1955, CFDF este cel important târg din China specializat în băuturi și produse alimentare, având și cele mai îndelungate tradiții. În fiecare primăvară și toamnă evenimentul întrunește, pe o suprafață de peste 128.000 de metri pătrați, aproximativ 3.000 de expozanți din 40 de țări și peste 300.000 de vizitatori.

China reprezintă una dintre piețele-țintă pentru Vinul Moldovei, piață pe care se atestă o creștere constantă a exporturilor. În 2015, volumul exportului de vin a constituit circa 1,2 milioane de litri, ceea ce reprezintă o creștere de 104% în raport cu anul 2014.

Sursa: realitatea.md
Sursa foto: diez.md

OAMENII DE ȘTIINȚĂ PROGNOZEAZĂ SCHIMBĂRI CLIMATICE CATASTROFALE ÎN 2017

Experții din cadrul Organizației Meteorologice Mondiale îndeamnă oamenii să fie pregătiți pentru faptul că în acest an schimbările climatice vor continua, și pot avea chiar un caracter catastrofal. Meteorologii nu pot prevedea ce fel de probleme climatice amenință omenirea în 2017, cu toate acestea, susțin că probabilitatea de calamități naturale este mai mare ca oricând, scrie riafan.ru.

În timpul ultimei reuniuni a meteorologilor, care a avut loc în Elveția, a fost prezentat un

raport care conține informații privind evoluția schimbărilor climatice pe întreaga planetă. Anul trecut, locuitorii pământului s-au confruntat cu ploi deosebit de puternice, în California, dar și cu seceta fără precedent care a cuprins, zonele, de obicei umede din Brazilia, cu incendiile devastatoare din Canada, care cât pe ce nu au distrus mai multe orașe mici. Au semănat panică și cutremurele repetate din Italia. Cu toate acestea, atenționează experții, anul curent ar putea veni cu cataclisme mai mari decât în 2016.

ORA PLANETEI — CEL MAI MARE EVENIMENT DE MEDIU

În acest context, menționăm că Moldova a participat pe data de 25 martie, pentru a noua oară consecutiv, la unul din cele mai mari evenimente de mediu din istorie — Ora Planetei, care este marcată anual, în ultima sâmbătă a lunii martie. Acțiunea constă în stingerea luminilor, în mod simbolic, timp de o oră, pentru a atrage atenția asupra necesității reducerii impactului negativ al activității umane asupra mediului înconjurător.

Ora Planetei este marcată la nivel internațional din anul

2007, când WWF Australia a organizat prima ediție a acestui eveniment. La 31 martie 2007, la Sydney, 2 milioane de case și sedii de companii australiene au stins luminile timp de o oră. În 2008, 50 de milioane de oameni au ales să celebreze Ora Planetei, iar în 2010 — 4.500 de orașe din 128 de țări. În prezent, comunitatea de susținători ai Orei Planetei a atins 2 miliarde de oameni din circa 7.000 de orașe din peste 175 de țări ale lumii. În Republica Moldova evenimentul este marcat începând cu anul 2009.

WWW.AGRAVISTA.MD

TE INFORMEAZĂ LA TIMP,
OFERINDU-ȚI CELE MAI BUNE
ARGUMENTE ÎN ORICE NEGOCIERE!

MULȚI PRODUCĂTORI S-AU CONVINS
**CĂ ESTE MULT MAI GREU
SĂ VINZI PRODUSUL
LA UN PREȚ CONVENABIL,
DECÂT SĂ PRODUCI**

www.agravista.md

AGRAVISTA Primul portal agricol din Moldova

Prima Bursă Agricolă on-line din Moldova

NOUȚĂȚI COMPANII INFOCENTRU PREȚURI CERERI & OFERTE DESPRE NOI

CERERI & OFERTE

PLASEAZĂ ANUNT

OFERTE RECENTE

Comercializează 350 kg fasole

Agregat pentru irigare prin picurare BAUER

Griu 23% glutenă, 90% IDC

CERERI RECENTE

URGENT! Griu+porumb+floarea soarelui cumpar

Procuram cires in cantitati nelimitate

Procuram visina in stare proaspata

INFOCENTRU

21/02/2017

EVOLUȚIA EXPORTULUI REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2016

Exporturile de mărfuri au înregistrat o creștere anul trecut de 4,0% față de volumul realizat în anul 2015, suma totală fiind de 2 045,3 mil. dolari SUA, conform datelor BNS.

17/02/2017

PROCEDURILE DE EXPORT A PRODUCȚIEI AGROALIMENTARE DIN REPUBLICA MOLDOVA PE PIEȚELE UNIUNII EUROPENE

În vederea sprijinirii procesului de executare a programului de sensibilizare a competitivității în contextul DCFTA, Proiectul UE "Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA" oferă suport informațional comprehensiv antreprenorilor din Moldova, care reprezintă diverse sectoare cu potențial înalt de export.

17/02/2017

OFERTE MARI DE CEAPĂ PE PIAȚĂ

În ultimul timp, pe piața din Ungheni au fost înregistrate volume mari de ceapă. Toată cantitatea expusă este de origine autohtonă și vând preponderent producători din raioanele Ungheni, Făleşti, Nisporeni și din nordul republicii.

BAZA DE DATE PRODUSE / COMPANII

Denumire:

Categoria:

Țara:

DINAMICA PREȚURILOR

OBEREAGAGRA

COMPANII

REPRESENTANT OFICIU ÎN MOLDOVA

PRODUSE DE UZ FITOSANITAR ȘI FERTILIZANȚI FOLIARI

Vrei să fii informat DESPRE

Acordul de Liber Schimb dintre UE și Moldova (DCFTA)?

Federația Agricultorilor AGROinform prezintă prețurile săptămânale angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Informația despre prețurile săptămânale o puteți accesa pe www.agravista.md 3/30/2017

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu	minim	maxim	mediu
LEGUME															
Cartofi	2.00	5.00	3.00	2.50	6.00	3.00	3.00	6.00	3.00	2.50	6.50	5.00	3.50	4.00	4.00
Castraveți	-	-	-	40.00	50.00	45.00	24.00	40.00	24.00	42.00	45.00	45.00	35.00	35.00	35.00
Ceapă galbenă	2.00	2.20	2.00	1.20	2.50	1.50	1.50	3.00	1.50	2.50	5.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Ceapă roșie	-	-	-	-	-	-	7.00	9.00	7.00	-	-	-	-	-	-
Ceapă verde (cozi)	-	-	-	-	-	-	14.00	15.00	14.00	-	-	-	-	-	-
Ciuperci Păstrăv/Veșenca	-	-	-	-	-	-	30.00	32.00	30.00	45.00	50.00	50.00	-	-	-
Ciuperci Champignon	-	-	-	26.00	30.00	28.00	30.00	32.00	30.00	40.00	45.00	45.00	35.00	35.00	35.00
Dovlecei	-	-	-	-	-	-	31.00	33.00	31.00	-	-	-	35.00	35.00	35.00
Morcov	3.00	4.50	4.00	3.00	5.00	3.50	1.00	3.00	1.00	5.00	8.00	7.00	3.50	4.00	4.00
Ridiche neagră	2.80	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	1.00	2.00	1.00	5.00	6.00	6.00	-	-	-
Ridiche de lună	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.00	37.00	35.00
Roșii de seră	-	-	-	20.00	26.00	24.00	15.00	25.00	15.00	30.00	35.00	35.00	25.00	28.00	25.00
Sfeclă de masă	2.50	3.00	2.70	3.00	3.50	3.50	2.00	3.00	2.00	5.00	6.00	6.00	4.00	5.00	5.00
Usturoi	-	-	-	75.00	75.00	75.00	45.00	55.00	45.00	35.00	70.00	60.00	-	-	-
Varză	2.00	3.00	2.50	2.00	2.50	2.50	2.00	3.00	2.00	2.50	5.00	4.00	3.00	3.50	3.00
Varză broccoli	-	-	-	-	-	-	43.00	47.00	43.00	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	24.00	28.00	24.00	30.00	35.00	30.00	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	12.00	15.00	12.00	12.00	15.00	12.00	15.00	18.00	18.00	15.00	15.00	15.00
Varză roșie	-	-	-	-	-	-	6.00	6.00	6.00	-	-	-	-	-	-
Vinete	-	-	-	-	-	-	33.00	40.00	33.00	-	-	-	35.00	35.00	35.00
FRUCTE															
Banane	-	-	-	-	-	-	24.00	26.00	24.00	-	-	-	25.00	25.00	25.00
Căpșune	-	-	-	-	-	-	90.00	90.00	90.00	-	-	-	-	-	-
Grepfrut	-	-	-	-	-	-	16.00	18.00	16.00	-	-	-	-	-	-
Lămâi	-	-	-	25.00	26.00	25.00	23.00	26.00	23.00	-	-	-	25.00	28.00	25.00
Mandarine	-	-	-	20.00	24.00	20.00	14.00	18.00	14.00	-	-	-	18.00	18.00	18.00
Mere	3.00	6.00	5.00	2.50	6.00	3.00	2.00	8.00	2.00	3.00	4.00	4.00	2.00	3.00	3.00
Mere Golden	4.00	6.00	5.00	4.00	6.00	4.50	3.00	8.00	3.00	8.00	10.00	8.00	3.00	5.00	4.00
Mere Idared	3.00	4.50	3.50	4.00	4.00	4.00	4.00	8.00	4.00	5.00	6.00	6.00	3.00	5.00	4.00
Mere Richard	-	-	-	-	-	-	5.00	12.00	5.00	10.00	12.00	10.00	-	-	-
Miez de nucă	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70.00	150.00	140.00	-	-	-
Pere	-	-	-	-	-	-	32.00	38.00	32.00	-	-	-	-	-	-
Piersici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00
Portocale	-	-	-	18.00	20.00	18.00	16.00	19.00	16.00	-	-	-	18.00	18.00	18.00
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	25.00	35.00	25.00	25.00	35.00	30.00	30.00	35.00	30.00
Struguri albi de masă	-	-	-	12.00	15.00	12.00	15.00	18.00	15.00	13.00	13.00	13.00	-	-	-
Struguri de masă Moldova	-	-	-	18.00	20.00	20.00	18.00	20.00	18.00	12.00	12.00	12.00	-	-	-
Struguri roșii de masă	-	-	-	18.00	20.00	20.00	18.00	20.00	18.00	12.00	12.00	12.00	-	-	-

OFERTE COMERCIALE

OFERTE

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Sistem pentru irigare prin picurare		1 unit	s. Albinețul Vechi, raionul Fălești; Telefon: +37325970023; Mobil: +37360063686; Email: davdosin@mail.ru
Porumb alimentar		40 t	MD-5917, s. Chetriș, raionul Fălești; Telefon: ; Mobil: 0 69233509; 069553653; Email: jornyayion@mail.md
Varză	4 000 MDL	50 t	MD-3634, s. Mănoilești, raionul Ungheni; Telefon: 00373 236 73253; ; Mobil: 00373 79574905; Email: glodeanubs@mail.md
Varză de Pechin	10 000 MDL	20 t	MD-3634, s. Mănoilești, raionul Ungheni; Telefon: 00373 236 73253; ; Mobil: 00373 79574905; Email: glodeanubs@mail.md
Ceapă	4 000 MDL	20 t	Ungheni, Mănoilești; Telefon: +373 (236) 73253; Email: vladislav_glodeanu@mail.ru
Prune uscate		15 t	s. Varzaresti r. Nisporeni; Mobil: 079560148; Email: 079560148
Prune uscate		25 t	Nisporeni; Telefon: 026423050; Mobil: 067123050; Email: prudol@mail.com
Prune uscate		10 t	Nisporeni; Telefon: 026465213; Mobil: 079150044; Email: 026465213
Vin roșu Moldova		700 l	Nisporeni; Mobil: +373 26422020; Email: cioricibs@mail.md
Porumb boabe		15 t	Nisporeni; Telefon: 079575117; Mobil: ; Email: farima_vitalie@iayoo.com
prune uscate		20 t	Nisporeni; Telefon: +373(264) 24256; Mobil: +373 68440029; Email: secierubs@mail.md
Porumb boabe		15 t	s. Șîșcani r-n Nisporeni; Telefon: 069651130; Mobil: 069651130; Email: 069651130
Porumb bob		10 t	Nisporeni; Mobil: 60732054; 060732054

FONDUL DE DEZVOLTARE DURABILĂ MOLDOVA LĂRGEȘTE OPORTUNITĂȚILE DE DEZVOLTARE ÎN SECTORUL AGRICOL

Începând cu luna martie 2017, fermierii mici și mijlocii vor putea beneficia de o categorie suplimentară de mașini agricole, oferite prin intermediul Programului de Vânzări în Rate 2KR pentru susținerea Agriculturii Performante Irigate, finanțat din sursele Programului Compact și implementat de Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova (FDD Moldova) în parteneriat cu Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare (2KR). Totodată, membrii Asociațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigare (AUI), create în cadrul Programului Compact, vor putea cumpăra în rate mai multe echipamente, mașini și utilaje agricole necesare în gospodăriile agricole. Aceste oportunități, sunt oferite în rezultatul deciziei Comitetului Executiv al FDD Moldova din 15 martie 2017 privind aprobarea modificărilor și completărilor la Manualul Operațional al Programului.

Astfel, a fost acceptată propunerea 2KR conform căreia fermierii, care dețin sau intenționează să achiziționeze sisteme de irigare funcționale, să poată procura în rate și tractoare cu puterea de până la 110 c/p pentru efectuarea lucrărilor agricole.

De asemenea, au fost luate în calcul și eforturile de consolidare a sustenabilității investițiilor Compact în sectorul

de irigare, finanțate din banii poporului american. În acest sens, o premieră absolută o reprezintă includerea întreprinderilor de stat, societăților comerciale cu capital public și mixt în lista solicitanților eligibili pentru finanțare, cu condiția că aceștia sunt membri ai oricărei AUI, create în cadrul Programului Compact. Concomitent pentru membrii AUI a fost majorată limita maximă de finanțare a

procurărilor în cadrul Programului, de la 100,000 la 150,000 dolari SUA.

În același timp, a fost diminuată lista documentelor necesare pentru a fi prezentate împreună cu cererea de vânzare în rate către 2KR. Aceasta va permite evitarea de către fermieri a unor eforturi și cheltuieli administrative, concentrând resursele economisite spre dezvoltarea afacerilor.

Din martie 2015, când a fost lansat Programul de Vânzări în Rate, și până în prezent, de oportunitățile oferite de acesta au beneficiat peste 100 producători agricoli din toată țara. Astfel, cu suportul mijloacelor provenite din Programul Compact au fost procurate peste 200 unități de tehnică agricolă în sumă de circa 6 milioane dolari SUA.

Reamintim că, Programul de Vânzări în Rate 2KR permite producătorilor agricoli, care întâmpină dificultăți la contractarea creditelor din cauza lipsei istoriei de creditare sau insuficienței gajului, să procure în rate echipamente de irigare, mașini și utilaje agricole, care ar permite o tranziție eficientă la agricultura performantă. Procurările în cadrul Programului sunt scutite de TVA și taxe vamale, iar plata se efectuează după achitarea unui avans de 25% din costul echipamentului plus cheltuielile aferente tranzacției, restul de 75% fiind achitat în rate egale în termen de 3 ani.

Carne de vită		6 t	Nisporeni; Telefon: ; Mobil: 060992651; Email: 026423857
Grâu		40 t	Nisporeni, Boldurești; Telefon: +373 264 64460; Email: lupeicabs@mail.md
Echipamente agricole		3 unități	s. Bălănești; r. Nisporeni; Telefon: 026453598; Mobil: ; Email: 026453598
Puieti de nuci	5 €	2 000 unități	Telefon: 022-58-31-15; Mobil: 069519501;
Grâu alim. 23% gluten, 90% IDC	3 200 MDL	300 t	MD-3628, s. Frăsinești, raionul Ungheni; Telefon: 00373 236 45449; ; Mobil: 00373 69296057; Email: iancuion@mail.ru

CERERI

Produs / Serviciu	Preț	Cantitate	Contacte
Faina de grâu		50 t	S. Balauresti; r-n Nisporeni; Telefon: 026448242; Email: 026448242
Răsad căpșune		25 000 unități	s. Bărboieni; Telefon: 026443636; Mobil: 069030441;
Cerere ovăș		500 kg	s. Pascauti; Telefon: +37325632526; Mobil: 068647191;
Cumpărăm Grâu Alimentar și Porumb		1 l	Constantin Brancusi 124/1; Telefon: +37378787512; Mobil: +37378787512; Email: nicolai@blinkcommercialgroup.com
Grâu alimentar 23% gluten, 90% IDC	2 700 MDL	500 t	s. Sculeni, r-ul Ungheni; Telefon: +373 236 63629; Mobil: +373 69121750; Email: calinrica@gmail.com
Făina de grâu calitate superioară	5 500 MDL	500 t	s. Sculeni, r-ul Ungheni; Telefon: +373 236 63629; Mobil: +373 69121750; Email: calinrica@gmail.com

Mai multe informații găsiți pe **www.agravista.md**

Responsabilitatea pentru veridicitatea ofertelor plasate aparține **www.agravista.md**

UN PARTENER DE ÎNCREDERE

Dimitrov Serghei
Serviciu Agricol
Sat. Congazcic R. Comrat

Special pentru Agricultori

Decizia în 24 ore

350 000 Lei FĂRĂ GAJ.

Comision de închidere anticipată.

Limita de credit, o rezervă de bani, de care puteți beneficia în decurs de 1 an.

022 801 701

www.microinvest.md

Sanctum AG

Idei de succes în agricultură!

www.sanctum.md

AgroMediaInform

ZIARUL DESPRE ȘI PENTRU AGRICULTORUL MODERN

PENTRU ANUNȚURI, ARTICOLE SAU CAMPANII PUBLICITARE ÎN PAGINILE ZIARULUI,
NE PUTEȚI CONTACTA LA TEL: (022) 23 56 98; 06 888 22 11

SAU LA ADRESELE DE E-MAIL: svdovii@agroinform.md; agroinform@agroinform.md

Ozonteh IMPEX S.R.L. din orașul Strășeni vă propune tractoare compacte la prețuri mici

■ Tractoare compacte japoneze de la 12 la 70 cai putere atât de mâna a doua, cât și noi

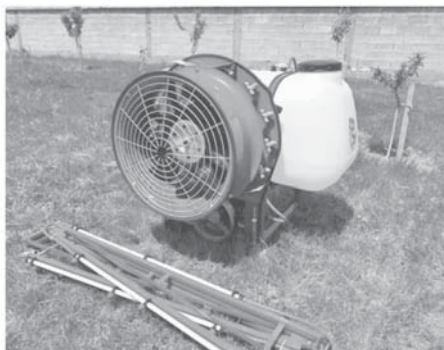

TOATE PIESELE DE SCHIMB
LA TRACTOARELE IMPORTATE

PREȚURI ACCESIBILE -
suntem importatori direcți din Japonia

■ Asistență tehnică
■ O gama larga de utilaj nou pentru aceste tractoare precum:

- Pluguri
- Stropitoare combinată (dotată atât cu ventilator pentru stropit în vie, cât și cu brațe pentru stropitul culturilor de câmp)

- Grapă cu discuri
- Cultivatoare
- Cositoare cu rotor
- Cositoare plată
- Burghiu de săpat gropi
- Remorcă simplă sau basculabilă
- Tocător de crengi

AVANTAJE:

CALITATE SUPERIOARĂ
CONSUM REDUS
TRACȚIUNE 4x4
LONGEVITATE
STARE TEHNICĂ EXCELENȚĂ
PUTERNICĂ ȘI COMPACTĂ
PREȚ MIC

Pentru comoditate tractoarele și agregatele au fost expuse pe o suprafață special amenajată ce se află în or. Strășeni la adresa: șoseaua Chișinăului 1. Terenul este amplasat exact lângă Gara Auto, pe traseul național Chișinău – Ungheni.

PENTRU INFORMAȚII SUPLIMENTARE
NU EZITAȚI SĂ NE CONTACTAȚI:

Ozonteh IMPEX S.R.L.

Mob.: 0698 98 123 - Nicolae
mob.: 0685 98 250 - Nicolae
mob.: 0698 98 987 - Ion

E-mail: ozonteh@gmail.com
www.TehnicaAgricola.md

OR. STRĂȘENI
www.tractoare.md